

162 148

Скан в Інеті супроводжувався такими даними:

Год выпуска: 1808

Автор: И. Котляревский

Издательство: Санктпетербургъ Типографія Ивана Глазунова

Качество: Отсканированные страницы

Количество страниц: 158

Medizinische Hänzbücher.

Populäre Abhandlungen über die Ursachen, Verhütung und Heilung der Krankheiten.

Rathgeber für Jedermann.

Preis pro Serie von 10 Heften = 3 Mark.

Inhalt:

- Hest 1. **Die Cholera** und die Mittel, sie zu bekämpfen, von Prof. Dr. J. Vogel. Einzelpreis 30 Pf.
- Hest 2 u. 3. **Das Scharlachfeuer.** Seine Ursachen, Verhütung und Heilung, von Dr. A. Baginsky. Einzelpreis 1 Mt.
- Hest 4 u. 5. **Die Hustenkrankheiten.** Ihre Behandlung und Verhütung, von Dr. P. Niemeyer. Mit 6 Abbild. Zweite Auflage. Einzelpreis 1 Mark.
- Hest 6 u. 7. **Die Erkältungskrankheiten.** Ihre Ursachen, Behandlung und Verhütung, von Dr. P. Niemeyer. Mit 1 Abbildung. Einzelpreis 1 Mark.
- Hest 8. **Die Diphtheritis.** Ihre Ursachen, Verhütung und Heilung, von Dr. P. Sachse. Einzelpreis 50 Pf.
- Hest 9 u. 10. **Der Brechdurchfall und die Verdauungskrankheiten der Kinder.** Ihre Ursachen, Verhütung und Heilung, von Dr. A. Baginsky. Einzelpreis 1 Mark.
- Hest 11—13. **Die Hämorrhoiden.** Ihre Ursachen, Behandlung und Verhütung, von Dr. P. Niemeyer. Mit 13 Abbildungen. Einzelpreis 1,50 Mark.
- Hest 14 u. 15. **Der Enphus.** Seine Formen, Ursachen und Verhütung, von Dr. J. Herm. Baas. Mit Abbild. Einzelpreis 1 Mark.
- Hest 16 u. 17. **Bleichsucht und Migraine** (Kopf-Kolik), **Nervosität und Hysterie.** Ihre Ursachen, Verhütung und Heilung, von Dr. A. Baginsky. Einzelpreis 1 Mark.
- Hest 18—20. **Krummer Rücken, Flache Brust, Plattfuß.** Ihre Ursachen, Behandlung und Verhütung. Von Dr. P. Niemeyer. Mit 18 Abbild. Einzelpreis 1,50 Mark.
- Hest 21. **Die Hausapotheke.** Von Dr. A. Baginsky, prakt. Arzt, und C. Mühsam, Apotheker. Preis 50 Pf.
- Hest 22 u. 23. **Die Fieberkrankheiten.** Ihre Ursachen, Verhütung und Heilung, mit besonderer Berücksichtigung der Kaltwasserbehandlung. Mit 1 Abbild. Von Dr. A. Baginsky. Einzelpreis 1 Mark.
- Hest 24—27. **Haarkrankheiten und Haarspisse.** Von Dr. J. Pineus, Docent an der Universität Berlin. Einzelpreis 1,50 Mark.
- Hest 28 u. 29. **Die Krankheiten des Herzens.** Ihre Formen, Ursachen und Verhütung, von Dr. J. Herm. Baas. Mit 3 Abbildungen. Preis 1 Mark.

C. H. Rommelfanger

A-162148

BYT "18-19"
KOTL -

ПЕРВЫЙ РЕДАКТОР:

ЕНЕИДА

на

16. 2. 69

9/25

Малороссійскій языкъ

перелицованная.

162/14
162/14

Еней бувъ паробокъ моторный
И хлопецъ хотъ куды козакъ,
На лихо здався винъ проворный,
Завзятѣйшій отъ всѣхъ бурлакъ;
Но Греки якъ спаливши Трою,
Зробили зъ неи скирпу гною,
Винъ взявши торбу, пяту да възьмъ,
Забравши де-якихъ Троянцевъ, правдивъ
Осмаленыхъ, якъ гиря, ланцѣтъ, Писемъ
Пяшами зъ прои накиваво.

БІБЛІОТЕКА

Інв. №

Винѣ швидко поробивши човны,
 На сине море поспускавѣ,
 Троянцивѣ насадивши повны
 И куди очи почухравѣ.
 Но зла Юнона, суча дочка!
 Розкудкудалась якѣ квочка —
 Енея не любила спрахѣ;
 Давно уже вона хотѣла,
 Іого щобѣ душка полешѣла
 У пекло, щобѣ и духѣ не пахѣ.

Еней болячка бувѣ Юнонѣ,
 Якѣ жорна сердце єй давивѣ;
 Тугійшій бо бувѣ отѣ супонѣ;
 Ни вѣ чимѣ Юноны не просивѣ;
 А гирьшѣ за пе єй не злюбився,
 Що, бачѣ, у Трои народився,
 И мамою Венерю звавѣ;
 И що юго покійный дядько
 Парисѣ, Пріямово дишнико,
 Пушывочку Венерѣ давѣ.

„Да вже, для тебе обѣщаюсь,
 „Енеевѣ я ляпасѣ дамѣ;
 „Я хупко, разомѣ постараюсь
 „Загнапть вѣ багно юго кѣ чорпамѣ.
 „Прощай же! швидко убирайся,
 „Обицянкижѣ не забувайся:
 „Бо послѣ, чуешѣ, ни чичиркѣ.
 „Якѣ збрешешѣ, то хоча надсядься,
 „На ласку послѣ не понадясья;
 „Тогди видѣ мене визьмешѣ чвиркѣ.

* * *

Еолѣ оставшиесь на господѣ,
 Зобравѣ всѣхѣ вѣтривѣ до двора;
 Велївѣ поганій бушъ погодѣ . . .
 Якѣ разѣ на морѣ и гора,
 А далѣ пошими ярѣ глубокій —
 Еней споявѣ вѣ водѣ по боки,
 Злякався, крикнувѣ, якѣ на пупѣ;
 Заплакався и зарыдався,
 Пошарпався, увесь подрався,
 На шѣмы начесавѣ ажѣ спрупѣ.

Прокляты вѣпры роздулися,
 А море зѣ лиха ажѣ реве;
 Слизми Троянци облилися,
 Енея за живитѣ бере.
 Всѣ човныки ихѣ розчухрало;
 Багацько війска шупѣ пропало;
 Козацьки головы легли.
 Еней кричипъ: „Що я Нептуну
 „Пивкопы грошей вѣ руку суну,
 „Колибѣ щобѣ фили полегли.

* * *

Нептунъ же давній бувѣ драпика,
 Почувѣ Енеевѣ голосокѣ;
 Рощухавши юго що клика,
 Пивкопы для юго кусокѣ.
 И мишью осѣдлавши рака,
 Схвативсь на юго, якѣ бурлака,
 И вырнувѣ зѣ моря, якѣ карась.
 Загомонївѣ на вѣшривѣ гризно:
 „Чого вы дуеше шакѣ ризно?
 „До мора, знаеше, вамѣ эасъ!

Опъ-тупъ-то вѣ пры схаменулись,
 И дали драла до норы;
 До ляса мовъ Ляхи мешнулись,
 Або опъ ежака шхоры.
 Нептунъ же заразъ взявъ мешелку
 И море вымѣвъ якъ свѣтелку,
 То сонце глянуло на свѣпъ.
 Еней тогда, якъ народився,
 Разивъ изъ пять перехристився;
 Звелѣвъ гопловити обѣдъ.

* * *

Поспавили сполы дубовы,
 Багацько зѣ справою мысокъ;
 За спиль всѣ сѣли, и безъ мовы
 Вѣ голодный пхали все кушокъ.
 Галушки зѣ саломъ тушъ лыгали,
 Лемѣшку и кулѣшъ препали,
 Хватались бражкой запивали;
 Да и горѣлочку хлыспали,
 На силу зѣ-за-спола успали
 И послѣ полягали спасть.

Венеря, якъ на все швидкая,
 Проворна, врагъ ъи не взявъ,
 Побачила, що шакъ лякає
 Еолъ сынка, що ажъ захлявъ;
 Умылася, причепурилась
 И якъ въ недѣлю нарядилась,
 Хоть бы до дудки на шанецъ!
 Взяла очинокъ грезеповий,
 Зъ усами кунпушъ саєповий,
 Пишла къ Зевесу на ралецъ.

* * *

Зевесъ тогда лыгавъ вишнивку,
 Маковныками заїдавъ;
 И пьяшую еще кондійку,
 Отъ Гебы зъ ліоху дожидавъ.
 Пришла Венеря изкривившись,
 Заслинившись и завизгрившись,
 И сшала хлыпать передъ нимъ:
 „Чимъ предъ тобою, милый шапу,
 „Сынъ заслуживъ шаку мій плашу?
 „И юнъ, мовъ въ свинки граюшъ имъ

„Куды юму уже до Риму?
 „Хиба якъ здохне чоршъ вѣ ровѣ!
 „Або якъ Ханъ долѣзе Крыму,
 „Якъ женишся сычъ на совѣ.
 „Хибабѣ-то вже да не Юнона,
 „Щобѣ не вказала макогона,
 „Що и досѣ слухае чмеливѣ!
 „Колибѣ вона да не бѣсилась,
 „Замовкла бы и не казылась,
 „Щобѣ ты се самъ ѿй извелѣвѣ.

* * *

„Юпитерѣ, все допивши сѣ кубка,
 Погладивѣ свій рукою чубѣ:
 „Охъ доњко, ты моя голубка!
 „Я вѣ правдѣ швердый шакъ, якъ дубѣ.
 „Еней збудуе сильне царство;
 „И заведе шамъ свое панство;
 „Немалый буде винѣ панокѣ.
 „На панщину ввесь свѣтишъ погониши,
 „Багацько хлопцивѣ шамъ наподиши
 „И всѣмъ имѣ буде вапажокѣ.

„Заѣде до Дионы въ госпи,
 „И буде тамъ бенкетовать;
 „Полюбишця ій винъ мосци
 „И спане бѣсыка пускатъ.
 „Иди, небого, не журися,
 „Попонедѣлкуй, помолися,
 „Все буде шакъ, якъ я сказавъ.
 Венеря низко поклонилась,
 И зъ пан-опцемъ своимъ проспилась,
 А винъ іи поцѣловавъ.

* * *

Еней прочумався, проспався,
 И голодрапцівъ позбиравъ,
 Зо всѣмъ зобрався и уклався,
 И скілько видно почухравъ.
 Плывъ, плывъ, плывъ винъ, щоажъ обридло,
 И море шакъ іому огидло,
 Що бѣсомъ на іого дывивсь:
 „Колибъ, сказавъ, я вмеръ у Трои,
 „То вжебъ не пивъ сей гирькои,
 „И марне шакъ не волочивсь.

Попимъ до берега приставши
 И зъ сильнымъ війскомъ всѣмъ своимъ,
 На землю съ човнивъ повстрававши,
 Спишавсь, чи е що ъспи имъ?
 И заразъ чогось попоили,
 Щобъ на дорози не зомлѣли;
 Пишли, куды хто запопавъ.
 Еней по берегу попхався,
 И самъ незнавъ, куды совався,
 Якъ гулькъ у городъ причвалавъ.

* * *

Въ пимъ городѣ жила Дидона,
 А городѣ звався Карпагенъ,
 Розумна Пани и моторна,
 Для неи прохи сихъ именъ;
 Трудяща, дуже працювиша,
 Весела, гарна, сановиша,
 Бѣдняжка що була вдова;
 По городу шогди гуляла,
 Коли Троянцивъ повспрѣчала,
 Таки сказала имъ слова:

„Видкиль шаки се голыпяпаки?

„Чи рыбу зъ Дону везеше?

„Чи може выходци бурлаки?

„Куды прочане вы йдеше?

„Якій васъ врагъ сюды направивъ?

„И хіпо до города причаливъ?

„Якаждъ вапага розбишакъ! —

Троянци всъ замурмощали,

Дидонъ низъко въ ноги пали,

И послѣ ўй мовляли шакъ:

* * *

„Мы всъ, якъ бачь, народъ хрещеный

„Волочимся безъ шалану;

„Мы всъ у Трои порожденны,

„Еней пуспивъ на насъ ману;

„Дали намъ Греки прочухана,

„И самаго Енея пана

„Въ при вирвы выгнали видшиль;

„Звелѣвъ покинуши намъ Трою,

„Пидмовивъ плавали зъ собою.

„Теперь ты знаешь, мы видкиль.

„Помилуй, Пани благородна!
 „Не дай загинушь головамъ;
 „Будь милоспива, будь незлобна,
 „Еней спасыби скаже самъ.
 „Чи бачишь, якъ мы обидрались!
 „Убрання, постолы порвались,
 „И нужи повна очкурня;
 „Кожухи, свиты погубили,
 „И зѣ голоду вѣ кулакъ пррубили.
 „Така намъ лучилась пеня.

* * *

Дидона тирько зарыдала,
 И зѣ бѣлаго своего лица
 Платочкомъ сліозы обширала:
 „Колибѣ, сказала, молодця
 „Енея вашего злапала;
 „То вжебѣ погди весела спала;
 „Тогда великѣ день бувѣ бы намъ.
 Тунѣ плюсь Еней, якъ будто зѣ неба:
 „Ось-озъде я, коли вамъ треба!
 „Дидонѣ поклонюся самъ.

Попимъ зѣ Дидоною обнявшись,
 Поцѣловались гарно вѣ смакъ;
 За бѣлы рученьки узявшись,
 Балакали шо-сякъ, шо-шакъ.
 Пишли кѣ Дидонѣ до господы
 Черезъ велики переходы,
 Ввѣйшли вѣ свѣтилищю, да й на пил
 Пили на радоцахъ сивуху;
 И ъли юрду и макуху,
 Пошли кликнули ихъ за спилъ.

* * *

Тушъ ъли розныи поправы,
 Усе сѣ полызьяныхъ мысокъ,
 И сами гарныи приправы,
 Зѣ новыхъ кленовыхъ шалѣрокъ:
 Свинячу голову до хрѣну
 И локшину на перемѣну,
 Попимъ сѣ пидлевою индикъ;
 На закуску кулѣшъ и кашу,
 Лемѣшку, хляки, пупрю, квашу
 И зѣ макомъ медовый шуликъ.

И кубками пили вишневку,
 Медъ, пиво, бражку, сыроець,
 Горѣлку просину и перникову;
 Куриясь для духу яловець.
 Бандура пушечка бринчала,
 Сопѣлка зуба замынала,
 А дудка грала по балкахъ;
 Ой ненька на цымбалы грали,
 Кругомъ дѣвчата танцовали,
 Вѣдробушкахъ, вѣчопахъ, вѣсвилкахъ.

* * *

Сеспра була вѣ Диони Ганна,
 Могпорна дѣвка, хочь куды,
 Проворна, чепурна и гарна;
 Приходила й вона шуды
 Вѣ червоній юпоцѣ баевій,
 Вѣ запасцѣ гарній фаналевій,
 Вѣ спіонжкахъ, вѣ намистѣ и ковилкахъ;
 Тушѣ танцовала выкрупасомъ,
 И предъ Енеемъ выхильясомъ
 Пидъ дудку била преняка.

Еней и самъ шакъ розгулявся,
 Якъ на арканѣ жеребецъ;
 Зъ Диною за руки взявся,
 Пишовъ изъ нею у шанецъ.
 Пидкивки въ неи забряжчали,
 Жижки одъ шанцивъ задрожали,
 Якъ выбивала гоцака;
 А пацъ Еней шакъ розходився,
 Що шрохи не увередився
 Кружкомъ сидавши гайдука.

А послѣ шанцивъ варенухи
 По кухлику имъ поднесли;
 А молодици, цокопухи,
 Тушъ баляндрясы понесли;
 Диона крѣпко заюрила,
 Горщокъ зъ вареною розбила,
 До дуру всѣ шогди пили.
 Весь день весело прогуляли,
 И пьяны спапи полягали;
 Енеяжъ ледви повели.

Еней на печь забрався спаши,
 Зарився въ просо, шамъ и лигъ;
 А хто схопѣвъ, побривъ до хаты,
 А хто въ хлѣвець, и хто у стигъ.
 А де-яки шакъ-шакъ хлыснули,
 Що где упали, шамъ заснули,
 Сопли, харчали и хропли;
 А добры молодцы кружали,
 Поки ажъ пѣвни заспѣвали —
 Що здужали, то все пягли.

* * *

Дидона рано ископилась,
 Пила съ похмѣлья сыроець;
 А послѣ гарно нарядилась,
 Якъ бы въ оренду на шанець.
 Взяла карабликъ бархатовый,
 Спидницю и карсетъ люстровый,
 И начепила ланцюжокъ;
 Червоны чоботы обула,
 Да и запаски не забула,
 А въ руки эѣ выбійки папорть.

БІБЛІОТЕКА
Обл. Правл. г. Дніпро
Інв. № 9625.

Еней же съ хмелю якъ проспався,
 Изъѣвъ солоный огирокъ;
 Попимъ умылся и убрався,
 Якъ паробика до дѣвокъ.
 Ему Диадона пидослала,
 Що отъ покійника украла,
 Штаны и пару чобишокъ;
 Сорочку, и капитанъ зъ кипайки,
 И шапку, поясъ зъ каламайки,
 И чорный шовковый плащокъ.

* * *

Якъ одяглись, то и зышлися,
 Съ собою спали размовляшь;
 Наѣлися и принялися,
 Що бъ по вчорашинему гуляшь.
 Диадонажъ тяжко сподобала
 Енея, шакъ що и незнала
 Где дѣшися, и що робишь;
 Точила всякии балясы,
 И пидпускала розны лясы,
 Енею бъ шилько угодишь.

Диона выгадала грище,
 Еней ѿй шамъ бы пидмигнувъ,
 И що бъ изъ нею бувъ поближче,
 И лиха що бъ всіого забувъ.
 Собѣ очици завязала,
 И у Панаса грапи спала,
 Енея бъ шилько уловишь;
 Еней же заразъ догадався,
 И шакъ и сякъ отъ ней хилявся,
 Що бъ швидче ұпомишъ.

Тунъ всяку всячину играли,
 Хто якъ и въ вищо захопївъ;
 Тунъ інши журавля скакали,
 А хто отъ дудочки пошївъ.
 У хрещика и въ горюдуба,
 Не разъ доходило й до чуба,
 Якъ загулялися въ джгута;
 Въ хлюста, въ лашка, въ возка играли,
 И дамки по сполу совали;
 Чорпъ мавъ порожніого куша.

* * * * *
 * * * * *

Що день було у нихъ похмѣлье;
 Пилась горѣлка, якъ вода;
 Що день въ Дионы якъ весѣлье,
 Всѣ пьяны, хопъ посунсь куда.
 Енеевѣ шакъ якъ болѧцї,
 Або осинній лихорадцї,
 Годила Пани всякий день.
 Були Троянци пьяны, сыпы,
 Кругомъ обушы и одѣшы,
 Хопъ голы прибрали якъ пень.

Троянци лихо шамъ курили,
 Дали приману всѣмъ жинкамъ;
 По вечирницамъ всѣ ходили,
 Просвѣпку не було дѣвкамъ.
 Да-й-самъ Еней, сподаръ, и Паню
 Пидмовивъ паришивъ у баню;
 Ужежъ було не безъ грѣха!
 Бо спрахъ вона юго любила,
 Ажъ глуздъ увесь свій погубила,
 Хопя була и не плоха.

Опъ-шакъ Еней живъ у Дидоны,
 Забувъ и въ Римъ що бъ мандроватъ;
 Тушъ не боявся и Юноны,
 Пустився все бенкешоватъ;
 Прочумавъ, где зимующъ раки —
 И доброй напрусишъ кабаки. . . .
 Мушишъ якъ у сель Москаль!
 Бо хрѣнъ юго не взявъ, монорный,
 Ласковый, гарный и проворный,
 И острый якъ на бришъ спаль.

Еней зъ Дидоною возились,
 Якъ зъ оселедцемъ сѣрый кишъ;
 Ганали, бѣгали, казились,
 Ажъ лився де-колы и пипъ.
 Дидонажъ мала разъ роботу,
 Якъ зъ нимъ побѣгла на охопу,
 Да гримъ загнавъ у шемный ліохъ.
 Лихій ихъ зна, що шамъ робили,
 Було не видно спидъ могилы,
 Въ ліохужъ сидѣли шилько въ двохъ.

42 Не шакъ-то робитсѧ все хутко,
 Якъ швидко окомъ измигнешъ;
 Або якъ казку кажешъ прудко,
 Перомъ въ паперѣ якъ писнешъ.
 Еней въ Дионы живъ не мало,
 Що зъ головы въ іого пропало,
 Куды іого Зевесъ пославъ.
 Винъ годивъ зо два шамъ просидѣвъ,
 А мабудь бы и бильшъ пронидѣвъ,
 Якъ бы іого врагъ не спишкавъ.

* * *

Колись Юпітеръ не нарокомъ
 Изъ неба глянувъ и на насъ;
 И кинувъ въ Карпагену окомъ,
 Ажъ-шамъ Троянскій маршоплясъ. . .
 Розсердився и розкричаася,
 Ажъ свѣтъ увесь поколыхався;
 Енея лаявъ на весь ропѣ:
 „Чи шакъ-то, бѣсивъ синъ, винъ слуха
 „Улѣзъ у пашоку мовъ муха,
 „Засѣвъ якъ у болотъ чорти.

„Пійдішь гонця мінѣ кликніше,
 „До мене заразъ щобъ прійшовъ;
 „Глядѣть же, цупко прикрутише,
 „Щобъ у шинокъ винъ не зайшовъ!
 „Бо хочу я кудысь послани.
 „И іонъ — и іонъ же вража мани!
 „Але Еней нашъ зледащъвъ;
 „А то Венеря все свашкуе,
 „Енеечка своего мушпруе,
 „Щобъ винъ зъ ума Дидону звивъ.

* * *

Прибѣгъ Меркурій засапавшись,
 Въ три ряды пимъ зъ іого копивъ;
 Весь рєминцями обвязавшись,
 На голову винъ брыль надѣвъ;
 На грудахъ эѣ бляхою ладунка,
 А зѣ-зади сѣ сухарями сунка,
 Въ рукахъ Нагайскій малахай.
 Въ шакимъ нарядѣ вѣзъ у хапу,
 Сказавъ: „Гоповъ уже я, шапу, то
 „Куды ты хочешъ, посытай.

„Бѣжи лишъ швидко въ Карпагену,
 Зевесъ гонцевъ шакъ сказавъ,
 „И пару разлучи скажену,
 „Еней Дидонубъ забувавъ.
 „Нехай лишъ видзыль упльшае,
 „И Рима спроции чухрае —
 „А то залѣгъ, мовъ въ грубъ песъ.
 „Колижъ винъ буде йще мѣшкапи,
 „То дамъ іому себе я знапи.
 „Опѣ-шакъ, сказавъ, скажи, Зевесъ.

Меркурій низко поклонився,
 Передъ Зевесомъ брыль изнявъ;
 Черезъ поригъ перевалився,
 До спани митью шагу давъ.
 Покинувши изъ рукъ нагайку,
 Запрягъ винъ швидче чортопхайку;
 Черкнувъ изъ неба, ажъ курышъ.
 Усе кобылокъ поганяе,
 Що оглобельна ажъ брыкае;
 Помчали ажъ возокъ скрыпиль.

Еней шогди купавсь у бразѣ,
 И на полу укрившишь лѣгѣ;
 Іому не снилось о приказѣ:
 Якъ ось Меркурій вѣ хапу вбѣгѣ!
 И закричавъ якъ на пся-юху.

,А що ты робиши? Пьешъ сивуху?
 За всіого горла закричавъ.
 ,А ну лишъ швидче убирайся,
 ,Съ Дидонаю не женихайся,
 ,Зевесъ походѣ тобѣ сказавъ!

,Чи сежѣ-шаки ты дѣло робиши?
 ,Що-й досѣ шупна загулявсь?
 ,Да швидко бо не шакъ извомпиши;
 ,Зевесъ не дурно похвалявсь,
 ,Тобѣ дашъ добру халазію,
 ,И выдавишъ съ тебе олію,
 ,Опѣ-шилько йще шупи побарись.
 ,Глядижъ сіогодня щобѣ убрався,
 ,Щобѣ ныщечкомъ видсиль укрався,
 ,Мене у друге не дождись.

Еней пиджавъ хвисцъ, мовъ собака;
 Мовъ Каинъ запрусишь увесь;
 Изъ носа попекла кабака:
 Уже винъ знатъ, якій Зевесъ.
 Шашнувшись мишью самъ изъ хапы,
 Своихъ Троянцевъ позираши.
 Зобравши, давъ такій приказъ:
 „Якъ можно швидче укладайшесь,
 „Зо всѣми клунками збирайшесь,
 „До моря шенданайше якъ разъ!

* * *

А самъ вернувшись у будынки,
 Свое лахмиле позиравъ;
 Мизеріи наклавъ двѣ скриньки,
 На човни заразъ одыславъ,
 И дожидався шилько ночи,
 Що якъ Дидона зомкне очи,
 Щобъ не прощавшись драла дапъ.
 Хотъ винъ за нею и журився,
 И свѣтомъ цѣлый день нудився;
 Да, ба! вже шреба покидашъ,

Диона заразъ отгадала,
 Чого сумуе панъ Еней,
 И все на усь собѣ мопала,
 Щобъ умудрипися и ей;
 Зѣ-за-печи часпо выглядала,
 А пришворилась що куняла,
 И мовъ вона хотѣла спашь.
 Еней же думавъ що вже спала,
 И шилько що хотѣвъ дать драла,
 Ажъ ось Диона за чубъ хватъ.

* * *

„Постій прескурвый, вражій сыну!
 „За мною перше росплались;
 „Я задушу якъ злу личину,
 „Ось-ну лишъ шилько заверпись!
 „Опѣ-шакъ за хлѣбъ, за силь ты плашишъ?
 „Привыкъ увсѣмъ ты насмѣхатись,
 „Роспустишъ славу по минѣ.
 „Нагрѣла въ пазусѣ гадюку,
 „Що послѣ причинила муку,
 „Послала пуховикъ свинѣ.

„Згадай, якій пришовъ до мене,
 „Що ни сорочки не було;
 „И посполивъ чорпъ мавъ у тебе,
 „Въ кишенїжъ пусто, ажъ гуло;
 „Незнабъ ты, що шакее гроши,
 „Машня подралась и колоши,
 „Рубецъ бувъ на рубцѣ въ штанахъ,
 „И все порвалось и побилось,
 „Ажъ шѣло скризъ дирки свѣтилось,
 „Свишина вся була въ лапкахъ.

„Чи яжъ тебе не годовала?
 „Хиба ты прясци захопївъ?
 „Десь вража сила пидсмїяла,
 „Щобъ хирный шушъ ты не сидѣвъ.
 Дидона гирько заридала,
 Изъ серця ажъ волосья рвала,
 И закраснїлася мовъ ракъ.
 Запїнилась, посананїла,
 Ниначе дурману изїла,
 Залаяла Енея шакъ:

„Поганый, мерзкий, гидкий, бридкий!
 „Бурлакъ, разбійникъ, каполикъ!
 „Гульвиса, пакосный, престыдкій,
 „Негидный, злодѣй, ерешикъ!
 „За кучму сю швою велику,
 „Якъ дамъ тобѣ ляща у пыку,
 „То тушъ тебе лызне и чоршъ!
 „И очи выдеру изъ лоба,
 „Тобѣ діявольска худоба —
 „Трясешся мовъ зимою хоршъ.

* * *

„Мандруй до чорпа изъ рогами,
 „Нехай тобѣ приснится бѣсъ!
 „Зъ швоими сучими сынами,
 „Щобъ врагъ узявъ ваоъ всѣхъ гульвисъ.
 „Щобъ ни горѣли, ни болѣли,
 „На чистопочу щобъ поколѣли,
 „Щобъ не оспавсь ни чоловѣкъ;
 „Щобъ доброи незнали доли,
 „Були щобъ зъ вами злыи боли,
 „Щобъ вы шапалися на вѣкъ.

5^т Еней видѣ ней опшупався,
 Поки зайшовъ черезъ поригъ,
 А далъ ажъ не оглядався,
 Зъ двора собака мовъ побѣгъ.
 Прибѣгъ къ Троянцамъ, засапався,
 Обмокъ въ попу, якъ бы купався,
 Мовъ въ школу съ поргу курохваши;
 Попимъ у човенъ хушко сѣвши,
 И ъхати своимъ велѣвши,
 Не оглядався самъ назадъ.

*

*

*

Диона пляжко зажурилась,
 Весь день ни ъла, ни пила;
 Все шосковала, все нудылась;
 Кричала, плакала, ревла.
 То бѣгала, якъ бы шалена,
 Стояла довго широплена,
 Кусала ногти на рукахъ;
 А далъ сѣла на перозѣ,
 Ажъ занудило ъй небозѣ,
 И не вспомла на ногахъ.

Довгенько такъ посумовавши,
Пишла у хапу на поспѣль,
Подумавши тамъ погадавши,
Проворно скочила на пилъ.
Узявиши зѣ запѣчка кресало,
И клочья вѣ пазуху чи мало,
Тихенько выйшла на городъ.
Ночиоу се було добою
И самой тихою порою,
Якъ спавъ хрещеный весь народъ.

* * *

Стоявъ вѣ Диони у загони
Съ кизяку складеный кирпичъ;
Юго волы приdbали - и - кони —
Зимою имъ шопили пѣчъ:
Вѣ костеръ бувъ сложеный, сухенький,
Якъ порохъ бувъ уже палкенький,
Юго держала на пидкладѣ.
Ошъ-шупъ вона огонь кресала
И вѣ клочьи гарно розмахала
И розвела пожаръ чи малъ.

Кругомъ костеръ твой запаливши,
 За всей одежи роздяглась,
 Въ огонь одежду положивши
 Да и сама тушъ улеглась;
 Вкругъ неи поломья палало,
 Покійници не видко спало,
 Пишовъ одѣ неи дымъ и чадъ! ---
 Енея шакъ вона любила,
 Що ажъ сама себе спалила,
 Послала душу къ чоршу въ адъ.

ЕНЕИДА

на

МАЛОРОССІЙСКІЙ ЯЗЫКЪ

перелиціованная

И. КОТЛЯРЕВСКИМЪ.

Ч А С Т Ъ II.

Издание второе.

Въ Сankпешербургъ,

печатано въ Типографіи Ивана Глазунова

1808 года.

АДИЕНЕ

51.

ГЛЫСР МНОГОСТОЛ

ВАНВОУНДЕРН
НЕДЕЛЯ

И АТАБЕКИИ

П А Т О Н

БЕЗДОМНЫЙ

БЕЗДОМНЫЙ

ЕНЕИДА

на

Малороссійскій языке

переліціованная.

Еней попливши синимъ моремъ,
На Карпагену оглядавсь;
Боровсь съ своимъ сердега горемъ,
Слизми небижчикъ обливавсь.
Хотъ отъ Дионы пливъ поспѣшно,
Да плакавъ гирько и ушѣшно.
Почувшижъ що вѣ огнѣ спеклась,
Сказавъ: „нехай ъй вѣчне царство,
„Минѣ же долголѣтнє царство
„И щобъ друга вдова найшлася!

Якъ-ось и море спало грати,
 Велики хяили поднялись,
 И вѣпры зачали бурхати,
 Ажъ човны на морѣ трислись.
 Водою чоріпѣ-зна якъ крушило,
 Що прохи всѣ не попонило,
 Вѣршались човны мовѣ дурны.
 Троянци зѣ спраху задрожали,
 И що робити всѣ незнали,
 Спояли мовчки всѣ смущны.

* * *

Одинъ зѣ Троянской ватаги,
 По ихъ винѣ звався Палинурѣ,
 Сей бильше мавѣ другихъ ошваги,
 Смѣленькій бувѣ и балагурѣ;
 Що напередѣ сей скаменувся
 И до Нептуну окликнувся:
 „А що ты робишъ панѣ Нептуна?“
 „Чи се и ты пусшився вѣ ледащо,“
 „Що хочешъ насѣ звести ни на що?“
 „Хиба пивкопы вже забувѣ?“

А далъ писля сей мовы
 Троянцамъ винъ всѣмъ такъ сказавъ:
 „Бувайше, братця, вы здоровы!
 „Опѣ-це Нептунъ замудровавъ.
 „Куда теперъ мы, братця, пйдемъ?
 „Въ Италію мы не доїдемъ,
 „Бо море дуже щось шпue.
 „Италія видсѣль не близко,
 „А моремъ въ бурю ъхапъ слизко,
 „Човнивъ ничто не пидкуе.

* * *

„Опѣ-шупъ земелька есть, хлопята,
 „Видсѣль вона не-вѣ-далеку, .
 „Сицилія, земля богата,
 „Вона минѣ щось по знаку.
 „Дмухнимъ лишъ, братця, мы донеи,
 „Збували горести своеи,
 „Тамъ добрый Царь живе Ацеспъ.
 „Мы шамъ, якъ дома, очуняемъ
 „И якъ у себе загуляемъ,
 „Всіого баґацько вѣ іого есть.

Троянци добре принялися
 И спали веслами гребти,
 Якъ спрѣлки човники неслися,
 Мовѣ зѣ-заду пхали ихъ чорпы.
 Ихъ Сицилійци якъ узрѣли,
 То сѣ города мовѣ подурѣли,
 До моря бѣгли всѣ спрѣчашь.
 Тушъ мижъ собою роспышались,
 Здоровкались и обнидались —
 Пишли до Короля гуляшъ.

Аcestъ Енею, якъ бы брату,
 Велику ласку показавъ
 И заразъ попросивъ у ханау,
 Горѣлкою почасповавъ;
 Накдали на закуску сала,
 Лежала ковбаса чи мала
 И хлѣба повне решепо.
 Троянцамъ же дали шепери
 И видпушили на квартери,
 Щобъ шли, куда пошрапитъ хло.

Тушъ заразъ пиднали банкеты,
 Замурмупали якъ копы,
 У кахляхъ пиднесли пашкеты,
 И киселю имъ до сипы;
 Гарячую мягкую бухинку,
 Зразову до рижкивъ печинку,
 Гречаныхъ съ часныкомъ панпухъ.
 Еней зъ дороги налыгався
 И пѣнненъкой шакъ нахлыстився,
 Трохи не вышовъ зъ іого духъ.

* * *

Еней хотъ трохи бувъ пидпилый,
 Да зъ розумомъ шаки зобрались;
 Винъ сынъ бувъ богобоязливый,
 По смерти батька не цурався.
 Въ сей день іого отецъ опрягся,
 Якъ чикилдыхи обожрався,
 Ахизъ за горбочки умеръ.
 Еней сходивъ обѣдъправляши
 И тушъ спарцивъ нагодованши,
 Щобъ Бигъ душъ свій рай ошиерь.

Зобравъ Троянську всю громаду,
 И самъ пишовъ на дверѣ до нихъ,
 Просить у ихъ собѣ пораду,
 Сказавъ имъ рѣчъ въ словахъ шакихъ:
 „Панове, знаете, Трояне
 „И всѣ хрещеные міряне,
 „Що мій отецъ бувавъ Анхизъ.
 „Его сивуха запалила,
 „И живопа укоротила
 „И винъ, якъ муха въ зиму, слизъ.

„Зробити поминки я хочу,
 „Поспавити обѣдъ спарцямъ
 „И завтрахъ въ пору неробочу,
 „Скажите, якъ здається вамъ? —
 Сіого Троянци и бажали
 И всѣ у голосъ закричали:
 „Енею Боже помоги;
 „И коли хочешъ, пане, знаши
 „И самы будемъ помогати:
 „Бо мы шобѣ не вороги.

И опромѣшью всѣ пусшились
 Горѣлку, мясо куповатъ,
 Хлѣбъ, бублики, книши вродились,
 Пійшли посуду добуватъ,
 И колыво сѣ купей зробили,
 Сипы изѣ меду насишили,
 Звѣднали разомъ и попа;
 Хозяинивъ своихъ ззывали,
 Старцивъ по улицямъ шукали,
 Пійшла на дзвинъ дякамъ копа.

* * *

На другій день раненько вспали,
 Огонь на дворѣ розвели
 И мяса вѣ казаны наклали,
 Зарили справу и пекли.
 Пять казанивъ спояло юшки,
 А вѣ чопырохъ були галушки,
 Зорщу шрохи було не сѣ шѣсть;
 Зарановѣ пьма була вареныхъ,
 Сурей, гисей, качокъ печеныхъ,
 Іо сыща щобъ було всѣмъ есipy.

Цебры сивухи шамъ спояли
 И бражки повныи дѣжки;
 Всю справу въ ваганы вливали
 И роздавали всѣмъ ложки.
 Якъ проспѣвали со свяшыми,
 Еней обливсь слѣзами гиркими
 И принялися всѣ препасть;
 Наѣлися и нахлиспались,
 Що де-яки якъ повалялись,
 Тогда вже годъ поминаль.

* * *

Еней и самъ со спаршиною
 Анхиза добре поминавъ;
 Не зрявъ ничего предъ собою,
 Аше зѣ-за-силу не вспававъ;
 А далъ прошки проходився,
 Прочумався, прошверезився,
 Пишовъ къ народу, хопъ поблѣдъ. —
 Съ кишени вынявши пивкики
 Швирнувъ въ народъ дрибныхъ якъ рѣпки,
 Щобъ шамили іого обѣдъ.

Въ Енея заболѣли ноги,
 Не чувѣ ни рукѣ, ни головы;
 Напали съ хмѣлю перелоги,
 Опухли очи, якѣ въ совы.
 Увесь обдувся, якѣ барило,
 Було на свѣтиѣ все не мило,
 Мислѣше по землѣ писавѣ.
 Зѣ нудыги охлявѣ и изнемигся,
 Въ одѣжѣ лигѣ и не роздѣгся,
 Пидѣ лавкою до свѣтина спавѣ.

* * *

Прокинувши сѧ увесь прусився,
 За сердце ссало, мовѣ глисши;
 Перевершався и нудився,
 Не здужавѣ головы звесши,
 Поки не выпивѣ пивквартишки,
 Съ имберомѣ пѣннои горѣлки,
 И кухля сырояцю не вперѣ.
 Съ пидлавки вылѣзѣ и спрухнувшись,
 Закашлявѣ, чхнувшѣ, и спрепенѣ всѧ,
 Давайше, крикнувшѣ, пить шеперь.

С. Р. К. Коммилльо

Зобравшися всѣ паненяша,
 Изновѣ кружапи начали,
 Пили, якъ брагу поросяша,
 Горѣлку шакъ вони пягли;
 Тягли шупъ пїннењку Троянци,
 Не вомпили Сициліянци,
 Черкали добре на захватъ.
 Хто пивъ шупъ билшъ опѣ вѣхъ горѣлки,
 И хто пивъ разомъ пивкондійки,
 То шой Енеевъ бувъ брапъ.

* * *

Еней нашъ роздоброхопався,
 Игрища вздумавъ завеспи,
 И пьяный заразъ розкричався,
 Щобъ перебійцивъ привеспи.
 У виконѣ школири спѣвали,
 Халандры цыганки скакали,
 Играли въ кобзы и слѣпци;
 Тутъ розны чушки були крики,
 Водили въ городѣ музыки;
 Мопорны, пьяны молодци.

Въ присѣнкахъ всѣ паны сидѣли,
 На дворѣжѣ вкругъ споявъ народѣ,
 У викна де-яки глядѣли,
 А иштій бувъ на верхѣ воротѣ;
 Ажѣ-ось пришовъ и перебіецѣ,
 Убраный такъ, якъ Компаніецѣ,
 И звався молодецѣ Даресѣ;
 На кулаки спавъ выкликаши
 И перебійцю вызывали,
 Кричавъ опареный мовѣ песѣ.

* * *

„Гей, хто зо мною выйде бишись,
 „Покошивани спусанивъ?
 „Хто хоче пасокою вмыпись?
 „Кому не жаль своихъ зубивъ?
 „А нупе, нупе йдипе швидче,
 „Сюды на кулаки лишь ближче?
 „Я бебехивъ вамъ надсажу;
 „На очи вспавлю окуляры.
 „Сюды поганци бакаляры!
 „Я всякому лобъ розможжу.

Даресь довгенько дожидався,
 Мовчали всѣ, никто не шовѣ;
 Зѣ нимѣ бишися усякѣ боявся,
 Всѣмѣ бо собою страхѣ задавѣ:
 „Такѣ вы бачу всѣ легкодухи,
 „Передо мною шакѣ, якѣ мухи
 „И пудофепы на голо.

Даресь усѣмѣ шупѣ на смѣялся
 Собою чванивсь, величався,
 Ажѣ слухать соромѣ всѣмѣ було.

* * *

Абсесітъ Троянецѣ бувѣ сердитый,
 Згадавѣ Енпелла Козака,
 Зробився мовѣ не самовитый,
 Чѣмѣ дужѣ видниль давѣ дропака.
 Енпелла кинувся шукапи,
 Щобѣ все, що бачивѣ розказати,
 И щобѣ Дареса пидцковати.
 Енпеллѣ бувѣ пляжко смѣлый, дужій,
 Мужикѣ плечистый и невклюжій,
 Тогда винѣ пьяній вклався спати.

Знайшли Еншелла съромаху,
 Що винъ пидъ шиномъ гарно спавъ,
 И сю сердиту, пьяну піхау,
 Будиши спали щобъ успавъ.
 Всѣ голосно надъ нимъ кричали,
 Ногами всилу роскачали,
 Очима винъ на нихъ лупнувъ:
 „Чого вы? -- що за вража мапи
 „Зобралась не давати спапи;
 Сказавши се, и зновъ заснувъ.

„Да вспань, будь ласковъ, пане свашу!
 Абсеспъ Еншелловъ сказавъ:
 „Пайдитъ лишь вы собѣ и къ кашу,
 Еншелль на ихъ шакъ закричавъ;
 А послѣ бачишъ, що не шутка,
 Абсеспъ сказавъ, яка почудка,
 Проворно скочивши здригнувъ:
 „Хто, якъ, Даресъ? ну, спійше наши,
 „Пану Даресу зварю я кashi,
 „Горблки дайше лишь напьюсь.

Примчали зъ казанець сивухи,
 Енпелль ѿи разкомъ дмухнувъ,
 И одъ сiei винъ мокрухъ
 Скривыvсь, наморщивъ и зъвнуvъ,
 Сказавъ: „шеперь ходимо, брашця,
 „До хваспуна Дареса драпця!
 „Іому я ребра полѣчу,
 „Зомну всіого я на кабаку,
 „На смѣрть зъувѣчу мовъ собаку,
 „Я битися іого навчу.

* *

Прійшовъ Енпелль передъ Дареса,
 Сказавъ іому на смѣхъ: гай, гай!
 „Ховайсь проклята неопеса,
 „Зарани видсѣль упѣкай;
 „Я роздавлю шебе якъ жабу,
 „Зотру, зомну, морозъ якъ бабу,
 „Що шушъ и зубы ты зожмешъ.
 „Тебе діаволъ не познае,
 „Съ коспками чорипъ шебе злыгае,
 „Уже видъ мене не влизнешъ.

На землю шапку положивши,
 По локопъ руки засукавъ,
 И цупко кулаки спулывши,
 Дареса бишись вызывавъ.
 Изъ серця скриготавъ зубами,
 Объ землю шупошавъ ногами
 И на Дареса нальзавъ.
 Даресъ не радъ свой лихомъ,
 Енпелъ пошагъ не по охотъ
 Дареса, щобъ іого винъ знатъ.

* * *

Въ се время въ рай боги збиралисъ
 Къ Зевесу въ гости на обѣдъ;
 Пили тамъ, ъли, забавлялисъ,
 Забули нашихъ людскихъ бѣдъ.
 Тамъ лигоминки розны ъли,
 Буханчики пшеничны бѣлы,
 Кислицы, ягоды, коржи
 И всяки розны выпребеньки, ---
 Уже либоны були пьяненьки,
 Понадувались мовъ іорши.

Якъ-ось зъ нечевъя вѣтъ Меркурій
 Засапавши ся до богивъ;
 Прискочивъ мовъ копыще мурый
 До сырныхъ въ маслѣ пирогивъ!
 „Ге, ге! опъ-шупъ-то загулялись,
 „Що вже опъ свѣща опцурались;
 „Діяволъ ма вамъ и спыда. --
 „Въ Сициліи таке шворинцл,
 „Що вже вамъ треба бъ подивиця,
 „Тамъ крикъ, мовъ пидступа орда.

* * *

Боги почувши зашапались,
 Изъ неба выпнули носы,
 Дивицись на бойцовъ хватались,
 Якъ жабы лѣтомъ изъ росы.
 Еншелль шамъ сильно храбровався,
 Ажъ до сорочки весь роздягся,
 Совавъ Даресу въ нисъ кулакъ.
 Даресъ извомпивъ сѣромаха,
 Бо бувъ Еншелль не певна плаха,
 Якъ черноморскій злый козакъ.

Венерю за виски хвашило
 Якъ глянула, що шамъ Даресъ;
 Ъй дуже се було не мило,
 Сказала: „башечку, Зевесъ!
 „Дай моему Даресу силы,
 „Іому хвоста щобъ не вкрутили.
 „Щибъ винъ Еншелла поборовъ.
 „Мене погди весь свѣтъ забуде,
 „Коли Даресъ живый не буде;
 „Зроби, щобъ бувъ Даресъ здоровъ.

* * *

Тутъ бахусъ пьяный обизвався,
 Венерю лаяти начавъ,
 До неи съ кулакомъ совався,
 И такъ изѣ-пьяна ъй сказалъ:
 „Пійди лишь ты къ чорнамъ плюгава,
 „Невѣрна, пакосна, халава!
 „Нехай изслызне швій Даресъ.
 „Я за Еншелла самъ вспуплюся,
 „Якъ бильше ще понагягнуся,
 „То не заспупить и Зевесъ.

„Чи знаєшъ винъ якій парнище?
 „На свѣтѣ прохи есть шакихъ,
 „Сивуху шакъ, якъ брагу хлыще,
 „Я вѣ паробкахъ кохаюсь сихъ.
 „Да вже залье за шкуру сала,
 „Ни неня вѣ бразѣ не скупала,
 „Якъ винъ Даресовѣ задаспь.
 „Уже хопь якъ ты ни верпися,
 „Съ своимъ Даресомъ попроспися,
 „Бо припада юому пропаспь.

* * *

Зевесъ до рѣчи сей дочувся,
 Языкъ насилу повернувъ,
 Винъ отъ горѣлки весь обдувся,
 И гrimко шакъ на ихъ гукнувъ:
 „Мовчишь, чого вы задрочились?
 „Чи по и вѣ мене разходились?
 „Я дамъ вамъ заразѣ пришія!
 „Нихто вѣ кулачки не мѣшайшесь,
 „Конца отъ самыхъ дожидайшесь,
 „Побачимъ, визмешъ-шо чія.

Венеря облизня піймавши,
 Слизки пустпила изъ очей
 И якъ собака хвиспѣ пиждавши,
 Пишла къ порогу до дверей
 И съ Марсомъ у кушочки стала,
 Зъ Зевеса добре глузовала;
 А Бахусъ пїнненъку лыгавъ.
 Изъ Ганимедова пуздерка
 Утеръ трохи не зъ пиввѣдерка;
 Напивсь — и шилько що крекпавъ.

* * *

Якъ мижъ собой боги сварились
 Въ раи, попившись въ небесахъ;
 Тогда въ Сициліи іворились,
 Велики дуже чудеса.
 Даресъ отъ спраху оправлявся
 И до Енпелла пидбирався,
 Цибульки бъ данъ іому пидъ нисъ.
 Енпеллъ отъ липаса здригнувся,
 Развѣ изъ-пашъ перевернувся,
 Трохи не попусшивъ и слизъ.

Розсердивсь сей и розъярився,
 Ажъ пѣну зѣ ропта попустивъ,
 И саме вѣ мѣру пидмосшився
 Вѣ високъ Дареса запопивъ:
 Зѣ очей ажъ искры полетѣли
 И очи ясны соловѣли,
 Сердечный обѣ землю упавъ.
 Чмелѣвъ довгенько дуже слухавъ
 И землю носомъ рывъ и нюхавъ,
 И дуже жалобно сиогнавъ.

* * *

Тушъ всѣ Еншелла выхваляли,
 Еней сѣ панами регошавсь,
 Зѣ Даресажъ дуже глузовали,
 Що силою винъ величавсь;
 Звелѣвъ Еней юго пидняши,
 На вѣпрѣ щобъ поколыхаши
 Отъ лапаса, и щобъ прочхавсь;
 Еншелловѣжъ давъ на кабаку
 Трохи не цѣлую гриняку
 За ше, що шакъ винъ показавсь.

Еней же симъ не вдоволнившись,
 Ище гуляши захотѣвъ,
 И цупко пѣннои напившись,
 Медведѣвъ привести звелѣвъ.
 Лишва на штубы засурмила,
 Медведѣвъ заразѣ зѣупынила,
 Заспавила ихъ шанціовать.
 Сердечный звѣрь перекидався
 Плыгавъ, вертѣвся и качався,
 Забувъ и бджолы пиддырашъ.

* * *

Якъ панъ Еней шакъ забавлявся,
 То лиха вже собѣ не ждавъ,
 Не думавъ и не сподѣлався,
 Щобъ хіто зѣ бовивъ ту кучму давъ.
 Но ше Юнона повернула
 И мишью шаки ковернула,
 Щобъ заразѣ учинить ярмисъ;
 Набула безъ панчихъ пашинки,
 Пишла въ Ирисины будынки,
 Бо хіпра ся була якъ бѣсъ.

Пришла, Ирисъ пидморгнула
 И въ хижу попягли у двухъ,
 И на ухо щось ѿй шепнула,
 Щобъ не пидслушавъ якій духъ;
 И пальцемъ цупко прикурила,
 Щобъ заразъ все по изробила
 И ѿй бы принесла лепортъ;
 Ириса низко поклонилась
 И въ лижникъ заразъ нарядилась,
 Побѣгла зъ неба якъ бы хортъ.

Въ Сицилію якъ разъ пуспилась,
 Троянски човны де були;
 И мижъ Троянокъ помѣспилась,
 Копоры човнивъ сперегли.
 Въ кружку сердечны си сидѣли
 И кисло на море глядѣли;
 Бо ихъ не кликали гулять,
 Де чоловѣки ихъ гуляли,
 Медокъ, сивуху попивали
 Безъ пресыпу недѣль изѣ-пять.

Дѣвчатпа зѣ лиха горіовали,
 Нудило пяжко молодицъ;
 Лишѣ слюнку зѣ голоду ковшали,
 Яхѣ хочепця кому кислицъ.
 Своихъ Троянцивъ проклинали,
 Що черезѣ ихѣ шакѣ горіовали.
 Дѣвки кричали на весь ропѣ:
 „Щобѣ имѣ хотѣлось шакѣ гуляти,
 „Якѣ хочепсѧ намѣ дѣвовати,
 „Колибѣ замордовавѣ ихѣ чорпѣ.

* * *

Везли Троянци изѣ собою
 Спарую бабу, якѣ ягу;
 Лукаву, вѣдьму, злу Берою
 Искорчившуюся вѣ дугу.
 Ириса нею изробилась,
 И якѣ Бероя нарядилась
 И пидспуила до дѣвокѣ;
 И щобѣ кѣ нимѣ лучше пидмоспинсься
 И предѣ Юноной заслужитсь,
 То пиднесла имѣ пирожокѣ.

Сказала: „помогай Бигъ, дѣты!
 „Чого сумуеше вы шакъ?
 „Чи не осшило вамъ сидѣши?
 „Още гуляюшъ наши якъ!
 „Мовъ божевильныхъ настъ морочать,
 „Сѣмъ лѣтъ якъ по морямъ волочашъ.
 „Глазующъ якъ хоняшъ изъ васъ.
 „Але зѣ другими бахуроющъ,
 „Своижъ жинки нехай горююшъ,
 „Коли водилось се у настъ?

* * *

„Послухайши лишъ молодыци,
 „Я добрую вамъ раду дамъ,
 „И вы дѣвчата бѣлолици,
 „Зробимъ конецъ своимъ бѣдамъ,
 „За горе заплатимъ мы горемъ —
 „А доки намъ сидѣши надъ моремъ?
 „Пріймимось, човны попалимъ.
 „Тогда вже мусяшъ шупъ осшашця
 „И не хоня до настъ прижалиця;
 „Ось-шакъ на лѣдѣ ихъ посадимъ.

, Спасеши же Бигъ и тебе бабусю!
 „Тронки вѣ голосъ загули,
 „Такой бы рады, паймашусю,
 „Мы изгадати не могли.

И заразъ приступили къ флоту
 И принялися за роботу,
 Огонь кресапи и нести
 Скипки, трѣски, солому, клочья;
 Була шутъ всяка зѣ нихъ охоча,
 Пожаръ щобъ швидче розвести.

Розжеврѣлось и загорѣлось,
 Пишовъ дымокъ до самыхъ хмаръ;
 Ажъ небо все зачѣрвонѣлось,
 Великій тяжко бувъ пожаръ.
 Човни и байдаки палали,
 Сосновы поромы трещали,
 Горѣли діогошъ и смола.
 Поки Троянци оглядѣлись,
 Що добре ихъ Троянки грѣлись,
 То часинь мала човнивъ була.

Еней пожаръ шакій узрѣвши
 Злякався, побѣлѣвъ якъ снѣгъ,
 И бѣгни воѣмъ туда звелѣши,
 Чѣмъ дужъ до човнивъ самъ побѣгъ.
 На гвалтѣ у дзвоны задзвонили,
 По улицамъ въ клепала били,
 Еней же на весь ропѣ кричавъ:
 „Хто въ Бога вѣруе, рапуйше!
 „Рубай, шуши, гаси, лій, куйше!
 „Ахпожъ шаку намъ кучму давъ?

* * *

Еней отъ спраху съ плыгу збився,
 Въ умѣ сердега помѣшавсь
 И заразъ самъ не свій зробився,
 Скакавъ, веріївся и качавсь;
 И изъ сіого свого задіору
 Пиднявши голову у гору,
 Кричавъ опареный мовъ песъ.
 Олипъскихъ шиепшивъ на всю губу,
 И неню лаявъ свою любу,
 Добувсь и въ ропѣ и въ нисъ Зевесъ.

„Гей ты проклятый стариканю!
 „На землю зъ неба ни зирнешъ,
 „Не чуешъ я тебе якъ ганю,
 „Зевесъ! — ни усомъ не моргнешъ.
 „На очахъ бѣльма поробились,
 „Колибъ до вѣку послѣпились,
 „Що не поможешъ ты минѣ.
 „Чы сежѣ таки тебѣ нестыдно?
 „Що пропаду отъ-лишъ не видно,
 „Яжѣ, кажутъ люде, внукъ тебѣ.

„А ты съ сѣдою бородою,
 „Пане добродѣю Нептунъ!
 „Сидишъ мовѣ демонѣ пидѣ водою
 „Изморщившиесь, старый шкарбунъ!
 „Колибъ спрухнувъ хопъ головою
 „И сей пожарѣ заливъ водою —
 „Тризубецъ щобъ тебѣ зломивсь!
 „Ты базаринку любишъ браши,
 „А людямъ вѣ нужѣ помогаши,
 „Не дуже бачу, поспѣшивсь.

„И братикъ вашъ Плупонъ, поганецъ
 „Изъ Прозерпиною засѣвъ;
 „Пекельный, аспидцкій коханецъ,
 „Ище себе шамъ не нагрѣвъ?
 „Завѣвъ братерство изъ бѣсами
 „И въ свѣтѣ нашими бѣдами
 „Не погорюе ни на часъ.
 „Не посылкуешся ни мало,
 „Щобъ шакъ палапи переспало
 „И щобъ оцей пожаръ погасъ.

„И иенечка моя родненька
 „У чорша десь теперъ гуля;
 „А може спишь уже пьяненька,
 „А бо сѣ хлопяшами ганя.
 „Теперь йи, бачу, не до соли,
 „Уже пидпыкавши десь полы,
 „Гарцюе добре навѣсна.
 „Коли сама сѣ кимъ не ночуе,
 „То для когось уже свашкуе,
 „Для сіого шажко поспѣшна.

„Да врагъ бери васъ, що хотѣше,
 „Про мене, шо собѣ робишь;
 „Мене на лѣдѣ не посадишь
 „Пожаръ лишъ тилько погасишь;
 „Завередуйши по своему
 „И будьши ласковы, моему
 „Зробишь лиховѣ конецъ.
 „Пуспишь лишъ зѣ неба веремію
 „И покажишь чудасію,
 „А я вамъ пиднесу ралецъ.

Тушъ-тилько що перемолився
 Еней и ротъ свій запуливъ;
 Якъ-ось ізъ неба дощъ полився,
 Въ годину весь пожаръ заливъ.
 Бурхнуло зѣ неба мовѣ ізъ бочки,
 Що промочило до сорочки;
 То драла въ росищъ всѣ дали.
 Гроянци спали всѣ якъ хлюща;
 Имъ лучилася не всыпуша;
 Не ради и дощу були.

Незнавъ же на яку спуши
 Еней и шажко горевавъ,
 Чи тушъ оспашись, чи поплыши?
 Бо врагъ не всѣ човны забравъ;
 И мицю кинувсь до громады
 Просить собѣ у йи порады,
 Чого сббою не збагне.
 Тушъ довго шажко раховали
 И сколько ни не коверзали,
 Да все було що не оне.

Одинъ зъ Троянской громады
 Насупивши все мовчавъ,
 И дослушаючись порады,
 Цѣпкомъ все въ землю колупавъ.
 Се бувъ пройдышвѣшъ и не певный
 И всѣмъ вѣдьмамъ бувъ родичъ кревный
 Упырь и знахуръ ворожишъ.
 Отъ прясцѣ гарно вмѣвъ шепшати
 И кровъ хриштиянську замовляши
 И добре знатъ грѣбли гапишъ.

Бувавъ и въ Шліонскому зъ волами,
 Не разъ ходивъ за силью въ Крымъ;
 Тарани торговавъ возами,
 Всѣ чумаки брашались зъ нимъ.
 Винъ шакъ здавався и неникчемный,
 Да бувъ розумный якъ письменный,
 Слова шакъ сыпавъ, якъ горохъ.
 Уже обѣ чѣмъ порахованы,
 Що росказашь — іому вже дали;
 Ни въ чѣмъ не бувъ спрахополохъ.

Невпесомъ всѣ юго дразнили,
 По нашемужъ то-бѣ звавсь Охрѣмъ;
 Минѣ шакъ люде говорили —
 Самомужъ незнакомъ бувъ винъ.
 Побачивъ що Еней гнѣвився,
 До юго заразъ пидмослився,
 За бѣлу рученьку уязвъ;
 И вывивши юго у сѣни,
 Самъ уклонивсь іому въ колѣни,
 Таку Енею рѣчъ сказавъ:

„Чого ты сильно зажурився
 „И шакъ надувся якъ индикъ,
 „Зо всѣмъ охлявъ и занудився,
 „Мовъ по болотовъ куликъ?
 „Чѣмъ бильшъ журитись, шо все гирш
 „Заплутаешся въ лѣсѣ бильше,
 „Покинь лишъ горе и заплюй.
 „Пиди, вкладися гарно спапи,
 „А послѣ будешъ и гадапи,
 „Спочинь, да вже погди миркуй.

Послухавши Еней Охрѣма,
 Укрившись на полу лигъ спать;
 Но лупавъ шилько все очима,
 Не могъ ни крихшы задрѣмашъ.
 На всѣ боки перевершався,
 До люльки разивъ три пріймався;
 Знемигся жъ мовъ и задрѣмавъ:
 Якъ-ось Анхизъ іому приснився,
 Изъ пекла башечко явився
 И сыновъ таke сказавъ:

„Прокинься, милое дитяшко!
 „Пробуркайся и проходись;
 „Се твій прійшовъ до шебе батько,
 „То не спохайсь, не жахнись.
 „Мене боги къ тобѣ послали
 „И шакъ сказаши приказали:
 „Щобъ вже ты билише не журивсь.
 „Пошлютъ тобѣ щасливу долю.
 „Щобъ учинивъ ты божу волю
 „И швидче въ Римъ переселивсь.

 „Збери всѣ човни що оспались
 „И гарно заразъ ихъ оправь;
 „Придержъ своихъ щобъ не впивались
 „И сю Сицилію оспавь.
 „Плыви и не журись небоже!
 „Уже тобѣ скризъ буде гоже.
 „Да ще послухай щось скажу:
 „Щобъ въ пекло ты зайшовъ до мене,
 „Бо дѣло есть минѣ до шебе,
 „Я все тобѣ тамъ покажу.

„И по Олипському закону,
 „То пекла вже шы не минешъ;
 „Бо преба кланяпись Плутону,
 „А то у Римъ не доплывешъ.
 „Якусь тобѣ винъ казанъ скаже,
 „Дорогу добру въ Римъ покаже,
 „Побачишъ якъ живу и я.
 „А за дорогу не шурбуйся.
 „У пекло на проспець промуйся,
 „Пѣшкомъ — не преба и коня.

„Прощай же сизый голубочокъ!
 „Бо вже спае на дворѣ свѣтъ;
 „Прощай дишя! прощай сыночокъ!...
 „И вѣ землю провалився дѣдъ.
 Еней сѣ просонъя якъ схопився,
 Дрижавъ одѣ спраху и шрусився,
 Холодный лився зѣ юго пішъ;
 И всѣхъ Троянцевъ поскликавши
 И лагодились приказавши,
 Щобъ завтра поплысти якъ свѣтъ.

Къ Ацесипу заразъ самъ махнувши,
 За хлѣбъ подяковавъ за силь;
 И шамъ не довго щось побувши,
 Вернувся до своихъ видшиль.

Весь день складались, да вбирались,
 И свѣта шилько що дождались,
 То посѣдали на човны.

Еней же ъхавъ щось не смѣло,
 Бо море дуже надоѣло,
 Якъ чумакамъ дожчъ въ осени.

Венеря шилько що узрѣла,
 Що вже Троянци на човнахъ,
 Къ Неппуну на поклонъ побѣгла,
 Шобъ не вспопивѣ ихъ у волнахъ.
 Побѣхала вѣ своимъ ридванѣ,
 Мовѣ сопника якого пани,
 Баскими конями якѣ звѣрѣ.
 И сѣ кинными проводниками,
 Зѣ прома на задѣ козаками,
 А кони правивѣ машиалирѣ.

На іому бѣла була свиста
 Изъ шаповальского сукна,
 Тясомкою кругомъ обшила,
 Сѣмъ кипъ стоялася вона.
 На бакиръ шапочка спримѣла,
 Далеко дуже червонѣла,
 Въ рукахъ же довгій бувъ башигъ;
 Имъ громко ляскавъ винъ изъ лиха,
 Скакали кони безъ ошдыха;
 Ридванъ мовъ вихоръ въ полѣ бѣгъ.

Пріѣхала, запорохѣла,
 Кобиляча якъ голова;
 Къ Непшуну въ хату улѣпѣла
 Такъ, якъ изъ вирію сова;
 И не сказавши ни пив-слова,
 Нехай, каже, швоя здорова
 Бува, Непшуне, голова!
 Якъ навижена прискакала,
 Непшуну въ губы цѣловала,
 Говорячи шаки слова:

„Коли Неппунъ миň ты дядько,
 „А я племинница тобъ,
 „Да тыжъ миň крещеный башко,
 „Спасиби зароби собъ.
 „Моему поможи Енею,
 „Щобъ винъ зѣ вапагою своею,
 „Щаслиа ъздивъ по водѣ.
 „Уже и шакъ пополякали,
 „На силу бабы опишениали,
 „Попався вѣ зубы бувъ бѣдѣ.

Неппунъ моргнувши засмѣялся;
 Венерю сѣсти попросивъ
 И писля неи облизавъ,
 Сивухи чарочку наливъ;
 И шакъ ъзи почасиковавши,
 Чого просила обѣщавши,
 И заразъ зѣ нею попрощаўсь.
 Повѣявъ вѣшръ зѣ руки Енею,
 Проспивсь сердешненькій зѣ землею,
 Якъ спрѣлочка по морю мчавъ.

Поромщикъ ихъ що наиглавнѣйшій,
 Зъ Енеемъ ъездивъ всякий разъ,
 Іому слуга бувъ наивѣрнѣйшій,
 По нашему винѣ звавсь Тарасъ.
 Сей сидя на кормѣ хитався,
 По саме нельзя нахлистався
 Горѣлочки, коли прощавсь.
 Еней велѣвъ іого приняши,
 Щобъ не пускись на дно ныряти,
 И вѣ лучшемъ мѣстѣ бы проспавсь.

Но видно вже пану Тарасу
 Написано шакъ на роду,
 Щобъ тилько до сіого винѣ часу
 Терпѣвъ на свѣтѣ семѣ бѣду.
 Бо росхищавши близнувъ вѣ воду,
 Нырнувъ — и не спышавши броду,
 На ввыринки пишла душа.
 Еней хопївъ, щобъ окошилась
 Бѣда и бильшѣ не продолжилася,
 Щобъ не пропали всѣ сѣ коша.

ЕНЕИДА

на

МАЛОРОССІЙСКІЙ ЯЗЫКЪ

перелиціованная

и. КОТЛЯРЕВСКИМЪ.

Ч А С Т Ъ III.

Издание второе.

Въ Санктпетербургъ,
печатано въ Типографії Ивана Глазунова
1808 года.

ЕНЕИДА

на

Малороссійскій языку
перелицованная.

Еней, сподарь, посумовавши,
На силу шрохи замовавсь;
Поплакавши и поридавши,
Сивушкою почаспновась;
Но все шаки юго мушило
И коло серденька крушило,
Небижчикъ часто щось взыхавъ;
Зинъ моря дуже шакъ боявся,
Що и на боги въ не полагався,
И башькови не довѣрявъ.

А вѣпры зѣ ваду все шрубили
 Вѣ пошылицю юго човнамѣ,
 Що мчалися зо всеи силы
 По чорнымѣ пѣнявымѣ водамѣ;
 Гребци и весла положили,
 Да сидя люлечки курили
 И курникали пѣсеньки
 Козацьки, гарны Запорозьки,
 А яки знали шо й Московски —
 Выгадовали брѣденьки.

Про Сагайдачного спѣвали,
 Либонь спѣвали и про Сѣчъ;
 Якѣ вѣ Пикинера набирали,
 Якѣ мандровавѣ қозакѣ всю ничь;
 Полтавську славили Шведчину,
 И неня якѣ свою дипину
 Зѣ двора проводила вѣ походѣ;
 Якѣ пидѣ Бендери пидспупали
 Якѣ безѣ галушокѣ помирали,
 Колись якѣ бувѣ голодный годѣ.

Не шакъ-то дѣлай все хутко,
 Якъ швидко скочишь у човнокъ;
 Еней нашъ плывъ хотъ дуже прудко,
 Да вжежъ винъ плававъ не деніокъ;
 Довгенько по морю щось шляли,
 А сами о свѣтѣ незнали;
 Незнавъ Троянецъ ни одинъ,
 Куда, про що и якъ швиндують,
 Куда се шакъ вони майдрують,
 Куды ихъ мчишь Анхизивъ сынъ.

* * *

Опѣ-шакъ поплававши чи мало
 И поблудивши по морамъ,
 Якъ-ось и землю видко спало,
 Побачили конецъ бѣдамъ;
 До берега якъ разъ приспали,
 Съ човнивъ на землю позбѣгали
 И спали тупа опыхахъ;
 Ся, Нумелей, земелька звалась,
 Вона Троянцимъ сподобалась,
 Далось и й Троянцевъ знать.

Розгардіяшъ наспавъ Троянцямъ,
 Изновъ забули горювашъ:
 И, всюды счастья еспь поганцямъ,
 А добры мусашъ погибашъ.
 И шупъ вони не шановались,
 А заразъ всѣ и попаскались,
 Чого хошълося шукашъ:
 Якому меду да горѣлки,
 Якому молодици, дѣвки
 Зъ зубивъ оскому щобъ зогнашъ.

Бургаки си були мошорны,
 Тушъ познакомились заразъ,
 Съ діявола швидки, проворны,
 Нидпуштишъ москаля якъ разъ;
 Зо всѣми мишью побрашались,
 Посвашались и покумались,
 Мовъ зъ роду шушечка жили;
 Хіпо мавъ къ чому яку хибешу,
 Такого шой шукавъ бенкешу,
 Всѣ вереміи нидняли.

Де досвѣтки, де вечирници,
 Або весѣлья де було,
 Дѣвчата де и молодици,
 Кому родины надало;
 То шупѣ Троянци и вродились,
 И лишь гляди, то и заходились
 Коло жинокѣ шамѣ ворожить;
 И чоловѣкиѣ пидпоивши,
 Жинокѣ, куды хто взялъ, повившій
 Давай по чарцѣ зѣ ними пить.

* * *

Якижѣ були до каршѣ охочи,
 То не сидѣли даромъ шушѣ,
 Играли часто до пивночи
 Вѣ носка, вѣ пари, у лавы, вѣ джгутѣ,
 У панхвиля, вѣ визка и вѣ кела;
 Комужѣ изѣ нихѣ була дошепа,
 То вѣ гроши грали, вѣ сѣмѣ листицѣ;
 Тушѣ всѣ по водѣ забавлялись,
 Пили, играли, женихались,
 Ни хто безѣ дѣла не сидѣвѣ.

Еней одинъ не веселився,
 Юму не мило все було,
 Юму Плушонъ, да башко снися
 И пекло съ головы не шло ;
 Оспавивши своихъ гуляши,
 Пишовъ самъ по полю шукапи,
 Хто бы дорогу показавъ ,
 Куды у пекло шляхъ надыбапь ,
 Щобъ разглядѣши и розвѣдапь —
 Бо въ пекло спежки винъ незнавъ .

* * *

Ишовъ, ишовъ, що ажъ изъ чуба
 Въ три ряды капавъ пипъ на нисъ ,
 Яко-ось забачивъ изъ за-дуба ,
 Гуспый пройшовши уже лѣсъ ;
 На нижцѣ курячій спояла ,
 Тамъ хапка дуже обвешала
 И вся вершѣлася кругомъ ;
 Вино до шои прійшовши хапы ,
 Господаря ставъ выкликаши
 И прищулився пидъ викномъ .

Еней споявъ и дожидався,
 Шобъ вышовъ зъ хаты хто нибудь,
 У двери спукавъ, добувався,
 Хопѣвъ бувъ хапку зъ нижки спхнуть:
 Якъ вышла бабище сарагая,
 Крива, горбата, сухая,
 Заплѣснѣвивша, вся въ шрамахъ;
 Сыва, ряба, безъ-зуба, коса,
 Розхриспана, простоволоса
 И якъ вся намысли вся въ жовнахъ.

* * *

Еней шаку побачивъ цяцю,
 Незнавъ изъ ляку де споявъ
 И думавъ, що свою всю працю
 На вѣки шупа поперявъ;
 Якъ-ось до іого пидспуила
 Яга ся, и заговорила
 Розвязивши свій спрашний ропѣ:
 „Гай, гай же, слыхомъ послыхали
 „Анхизенка въ вичи видавши,
 „Якій жъ шебе принѣсъ къ намъ чоршѣ“

„Давно тебе я дожидаю,
 „И думала що вже пропавъ;
 „Я все дивлюсь, да выглядяю,
 „Ажъ-ось коли ты причвалавъ;
 „Минъ уже сказали зъ неба,
 „Чого тебъ пыльненько треба,
 „Опчецъ швій бувъ у мене шупъ. —
 Еней сіому подивовався
 И бабы сучои спышався,
 Якъ, цененько, шебе зовутъ!

* * *

„Я, Паночку, зовусь Сивилла,
 „Ясного Хвеба попадъя;
 „При іого храмъ посывъла,
 „Давно живу на свѣтѣ я;
 „У Шведчину я дѣвовала,
 „А Ташарва якъ набѣгала,
 „То вже я за мужемъ була;
 „И першу саранчу зазнаю;
 „Колижъ бувъ трусь, якъ изгадаю,
 „То все эдригнусь якъ бы мала.

„На свѣтѣ всячину я знаю,
 „Хопъ ни куды и не хожу,
 „А людямъ вѣ нуждѣ помогаю,
 „Я имъ на звѣздахѣ ворожу;
 „Кому—чи прѣсьцю одогнани,
 „Опѣ заушинѣ чи пошептани,
 „Або и волосъ изогнаній;
 „Шепчу и кори прогоняю
 „И перелоги выливаю;
 „Гадюкѣ умѣю замовлять.

* * *

„Теперь ходимо у каплицю,
 „Тамъ Хвебовѣ ты поклонись
 „И обѣщай іому шелицю,
 „А послѣ гарно помолись;
 „Не пожалѣй лишь золотого
 „Для Хвеба свѣшлого, свяштого,
 „Да и минѣ, тожѣ, перекинь;
 „То мы шаки шобѣ щось скажемъ,
 „А може вѣ пекло й тракиѣ покажемъ,
 „Иди, ушрись, и бильшѣ не сливъ.

С. П. Каменевъ

Пришли въ каплицю передъ Хвеба,
 Еней поклоны бити спавъ,
 Шобъ изъ блакишнаго винъ неба
 Іому всю ласку показавъ.
 Сивиллу шупъ замордовало
 И очи на лобъ позгоняло,
 И дыбомъ волосъ спавъ сѣдый;
 Клубкомъ изъ ропа пѣна билась,
 Самажъ вся корчилась, кривилась,
 Мовъ духъ вселился въ неи злый.

Тряслась, крекшала, подымалась,
 Якъ сопуха чернѣла вся;
 На землю впала, и валялась
 Якъ у берлозъ порося;
 И що Еней молився бильше,
 То все Сивилѣ було гирьше;
 А послѣ якъ перемоливсь,
 Зъ Сивиллы только пишъ копивсь;
 Еней на неи все дивився,
 Дрожавъ опъ спраху и прусивсь.

Сивилла широки очуяла,
 Обтерла пѣну на губахъ,
 И до Енея проворчала
 Приказъ отъ Хвеба въ сихъ словахъ:
 „Така боги въ Олипськихъ рада,
 „Що ты и вся твоя громада
 „Не будеше по смерть въ Риму;
 „Но що тебе всѣ будущь знани,
 „Имя твое тамъ величати —
 „Но ты не радуйся сюому,

* * *

„Ище ты выпьешь добру повну,
 „По всѣхъ усюдахъ будешь ты,
 „И долю гирьку невгомонну
 „Головъ свою не разъ клясти.
 „Юнона ще не вдоволилась;
 „Би щобъ злоба окошилась
 „Хотя въ на правнукахъ твоихъ:
 „Но послѣ будешь жить по пански
 „И люде всѣ твои Троянски
 „Забудешь всѣхъ сихъ бѣдъ своихъ.

Еней похнюпывъсь, дослухався
 Сивилла що іому верзла;
 Споявъ, за голову узявшись,
 Не по іому ся рѣчъ була:
 „Трохи ты мене не морочишъ,
 „Не росчовпу, що ты пророчишъ,
 Еней Сивилѣ говоривъ;
 „Діяволъ знає, хто зъ васъ бреше,
 „Трохи бъ минѣ було не легше,
 „Якъ бы я Хвеба не просивъ.

* * *

„Та-вже, що буде, що и буде,
 „А буде ше, що богъ намъ даспъ;
 „Не духи мы, такіежъ люде,
 „Колись намъ треба всѣмъ пропаспъ.
 „До мене будь лишъ ты ласкова,
 „Послушненька и не лукава,
 „Мене до баптька проведи;
 „Я проходився бъ ради скуки,
 „Побачиши пекельны муки,
 „А ну, на звѣзды погляди.

Еней въ сю путь, якъ разъ зобрався,
 Шкаповы чоботы набувъ,
 Пидпышався, пидперезався
 И поясъ цупко пидпягнувъ;
 А въ руки добру взявъ дручину,
 Обороняшь сѣду личину,
 Якъ лучишся де отъ собакъ.
 А послѣ за руки взялися,
 Прямцемъ до пекла поплелися,
 Пишли у гости до чорпякъ.

* * *

Теперь же думаю, гадаю,
 Трохи не годи вже писашъ,
 Изъ-роду пекла я не знаю,
 Не вмѣю жъ, далиби, брехатъ;
 Хиба чипашели пождише,
 Вгамуйшесь шрохи, не гоните,
 Пиду я до людей сшарыхъ;
 Шобъ ихъ объ пеклѣ роспышиши
 И попрошу ихъ рассказани,
 Шо чули ошъ дѣдивъ своихъ.

Виргилій же нехай царствує,
 Розумненькій бувъ чоловѣкъ,
 Нехай не вадишъ, якъ не чуе,
 Бо въ давній дуже живъ винъ вѣкъ.
 Не шакъ шеперь и въ пеплѣ спало,
 Якъ въ спарину колись бувало,
 И якъ покійникъ написавъ;
 Я може що нибудь прибавлю,
 Перемѣню и що осипавлю,
 Пысну --- якъ ошъ спарыхъ чувавъ.

Еней зъ Сивиллою хватались
 До пекла швидче щобъ прійти,
 И дуже пильно приглядались,
 Туда щобъ двери якъ найти;
 Якъ-ось — передъ якуюсь гору
 Пришли, и въ ней глубоку нору
 Энайшли и вскочили шуды.
 Пишли пидъ землю шемношою,
 Еней все щупався рукою,
 Щобъ не ввалинися куды.

Ся улиця вела у пекло,
 Була вонюча и грязна;
У ней и вѣдь день было мовѣ **смеркло**,
 Отъ дыму вся була чадна;
 Жила зѣ сестрою шупѣ **дрѣмона**,
 Сестра же звалася зѣвоша,
 Поклонѣ си перве ошдали
 Гѣпахѣ нашему Енею
 Зѣ юго спарою попадею —
 И послѣ далѣ повели.

* * *

А по шимѣ смерпѣ до аршикуку
 Имѣ ошдала косою чеспѣ,
 На передѣ споя калавуру;
 Яки у ъи мосци еспѣ:
 Нума, война, харцизниво, холодѣ,
 Короспа, трясця, парши, голодѣ;
 За неюжѣ шупѣ стояли вѣ рядѣ
 Корѣ, виспа, шолуди, бешиха,
 И всѣ мірянски, знаешѣ, лиха,
 Що нась безѣ милости морашѣ.

Ищежъ не все тушъ окошилось,
 Ище брѣла вишага лихъ:
 За смерпію у слѣдъ валилось
 Жинокъ, свекрухъ и мачухъ злыхъ.
 Вопчими шли, пещипи скуняги,
 Були и наши побродяги,
 Сердиты шурины, браты,
 Зовыци, братовы, япровки —
 Що все грызутся безъ умовки —
 И всяки тушъ були капы.

Якіись злы-дни ще спояли,
 Жовали все вѣ зубахъ папиръ,
 Вѣ рукахъ каламари держали
 За уши жъ наспромляли пѣръ:
 Се все десяцки, то соцкіе,
 Начальники, пьявки людскіе
 И всѣ прокляты писари;
 Исправники все ваканціовы,
 Суды и спряпчи безшолковы,
 Повѣренны, секретари.

За сими ишли святы понуры,
 Що не дивились и на свинѣ,
 Смиренненькой були напуры,
 Складали руки на живиѣ;
 Умъльно богу все молились,
 На шиժдень по при дни постились
 И вѣ слухѣ не лаяли людей;
 Но шихо мирѣ пересуждали
 И вѣ день николи не гуляли ---
 Вѣ ночижѣ було не безѣ госпей.

* * *

Насупроптивѣ сихѣ окаянныхѣ,
 Була вапага волоцюгѣ,
 Мандриохѣ, фиглярокѣ пришаманныхѣ
 И бахуривѣ на цѣлый плугѣ;
 Зѣ обстриженными головами,
 Зѣ пидрѣзанными пеленами,
 Воны спояли на голо.
 И Панночокѣ филификеныхѣ,
 Ласкавыхѣ, гарніхѣ, и дошпетныхѣ,
 Багацько вельми щось було.

И молодици молоденьки,
 Що вышли за мужъ за спарыхъ,
 Що всякий часъ бу и ра еньки
 Принадишь хлопцовъ молодыхъ;
 И тѣ шупъ дядины спояли,
 Що неплодущимъ помогали,
 Для нихъ семейку розплодишь;
 Маленьки дѣти тамъ кричали,
 Своихъ пань-мапокъ проклинали,
 Що не дали на сѣшъ житъ.

Еней, хопъ сильно шупъ дивився
 Такой великой новынѣ,
 Та-вже опъ спраху шакъ прусився,
 Охлявъ мовъ сидя на конѣ.
 Побачивши жъ ище изъ-далѣ,
 Якій шамъ дива плазовали,
 Кругомъ куда ни поглядишъ —
 Злякавсь, къ Сивилѣ прихилився,
 Хвашавсь за плахшу и шулився,
 Мовъ опъ хопа въ засѣцѣ мышъ.

Верпѣлися шутъ великаны,
 Русалки, вѣдьмы, упыри,
 Арапы чорны и поганы,
 Зѣ рогами мовѣ були шури;
 Верблюды зѣ спрашными горбами,
 И гадѣ изѣ оспрыми жалами
 Шипѣли, корчились, повзли
 Огненные зѣ крылами зміи
 Съ пивѣ-локтя, бѣгали кощіи,
 На курячихѣ ногахѣ козлы.

* * *

Ненасъки же були: Горгоны,
 Кенпаври, Грифы, Бріярей,
 Химеры, Карлы, Гарнагоны
 И жившихѣ Бугскихѣ пьма ужей;
 Еней хопѣвѣ шупѣ показацись;
 Що будто винѣ не зна бояцись,
 Троцить було задумавѣ чудѣ; —
 Но за руки юго скопила
 Сивилла и отговорила,
 Щобѣ не заходивѣ дурно вѣ шрудѣ.

И въ дальнѣйшій путь патаскала,
 Не скалився бы да ишовъ!
 И шакъ швиденько мандровала,
 Еней не чувъ ажъ пидошовъ,
 Хватпаючися за ягою;
 Якъ-ось узрѣли предъ собою
 Чрезъ рѣчку въ пекло перевозъ:
 Ся рѣчка Спиксомъ называлась,
 Сюды вапага душъ збиралась,
 Щобъ хто на шой бикъ перевѣзъ.

* * *

И перевозчикъ шутъ явився,
 Якъ циганъ смуглой швари бувъ,
 Опъ сонця ввесь винъ попалився
 И губы якъ пузырь надувъ;
 Очища въ лобъ позападали,
 Смешаною позаплывали,
 А голова вся въ ковпунахъ;
 Изъ рота слина все коптилась,
 Якъ клочье борода скомшилась,
 Всѣмъ задававъ собою спрахъ.

Сорочка звязана узлами
 Держалась въ силу на плечахъ,
 Попричепляна мопузками,
 Якъ решено була въ диркахъ;
 Замазана була на падець,
 Запалена ажъ капавъ смалець,
 Обушпый въ драны посполы;
 Изъ диръ онучи волочились,
 За всѣмъ, хопъ выжми, помочились;
 Пошарпаны шпаны були.

* * *

За поясъ лыко опвѣчало,
 Высѣвъ на іому гаманець;
 Тюпюнъ и люлька и кресало
 Лежали губка, кременець.
 Харономъ перевизчикъ звався,
 Собою дуже величався,
 Бо и не на шушку бувъ божокъ.
 Эъ крючкомъ весельцемъ погрибаясь,
 По Спиксови якъ спрѣлка мчався,
 Бувъ човенъ легкій якъ пушокъ.

На ярмальцѣ якъ слобожане,
 А бо на красному торгу
 До рыбы шовплятся міряне,
 Було на сіому шакъ лугу;
 Душа шовкала душу въ боки
 И щекопали мовъ сороки;
 Той пхавсь, шой сунувсь, іншій лизъ;
 Всѣ мялися, перебирались,
 Кричали, спорили и рвались
 И всякъ хошевъ, іого щобъ визъ.

* * *

Якъ гуща въ сировцѣ играе,
 Шипяшъ якъ киснути бураки,
 Якъ пропивъ сонця рій гуляє;
 Гули си шакъ небораки.
 Харона плачуши прохали,
 До іого руки проспягали,
 Щобъ везъ зъ собою на каюкъ;
 Но сей шого плачу байдуже,
 На прозьбы винъ глядѣвъ не дуже —
 Злый зъ сына бувъ старый дундукъ.

И знай що все весломъ махае
 И въ морду тыче хочъ кому,
 Отъ каюка всѣхъ одгоняе,
 А по выбору своему
 Въ човнокъ по широшечку сажае,
 И заразъ човенъ одпихае,
 На другій перевозишь бикъ;
 Кого не возьме, якъ запнешся,
 Тому сидѣши доведешся,
 Не бойсь и цѣлый може вѣкъ.

* * *

Еней въ кагаль сей якъ убрався,
 Щобъ зближися къ порому;
 То съ Палинуромъ повстрѣчався,
 Що штурманомъ бувъ при іому.
 Тутъ Палинуръ предъ нимъ заплакавъ,
 Про долю злу свою балакавъ,
 Що черезъ рѣчу не везушъ:
 Но баба заразъ розлучила,
 Енея къ башьку пошашила,
 Щобъ дово го не базиковъ шупъ,

Попхались къ берегу поближче
 Пришли пидѣ самыи перевѣзѣ,
 Де засмальцюваний дѣдыще
 Вередовавъ якъ въ греблѣ бѣсѣ;
 Кричавъ мовѣ будшо навиженый,
 И кобенивъ народѣ хрещеный,
 Якъ водитъся вѣ шинкахѣ у насѣ;
 Доспалось родичамѣ сердечнимѣ,
 Не дуже лаявъ словомѣ гречнимѣ,
 Нехай вже зносяти вѣ добрый часѣ.

* * *

Харонѣ таихѣ госпей узрѣши,
 На ихѣ изѣ-коса подививъ,
 Якъ быкъ скаженый заревѣвші,
 Запѣнивъ дуже и озливъ:
 „Видкиль таики се мандріохи,
 „И таикъ уже васѣ птушѣ не прохи,
 „Якого чорпа вы прїшли;
 „Хиба щобъ хапы холодили,
 „Васѣ преба таикъ одпроводили,
 „Щобъ вы и мѣсяця не нашли.

„Гепъ, прось, вирайтесь видциль къ чорту
 „Я вамъ пошыличника дамъ;
 „Побью всю пыку, зубы, морду,
 „Ажъ не позна васъ дѣдъко самъ;
 „И іонъ вже якъ захрабровали,
 „Що и живы примандровали,
 „Бачь гирявы чого хопяшь;
 „Не дуже я на васъ покваплюсь,
 „Тупъ зъ мерпвими ось не управлюсь,
 „Такъ и надъ шіею спояшь.

* * *

Сивилла бачипъ що не шупка,
 Бо дуже сердився Харонъ;
 И щобъ не здѣлалась попудка,
 Дала старыганю поклонъ:
 „Да ну, на насъ лишъ придавися,
 Сказала; „дуже не гнѣвися,
 „Не самы мы прійшли сюды;
 „Хиба жъ мене ты не пизнаешъ,
 „Що шакъ причишъ на насъ, гукаешъ —
 „Оце не виданы бѣды!

„Ось глянься, що оце шаке!
 „Упихомирься, не бурчи;
 „Ось деревце, бачь, золопее,
 „Теперь же, коли хочь, мовчи.
 По шимъ все дрибно росказала,
 Кого у пекло провожала,
 До кого, якъ, про що, за чимъ.
 Харонъ же заразъ схаменувся,
 Разивъ съ чопыри погребнувся
 И съ каючкомъ причаливъ къ нимъ.

Еней зъ Сивиллою своею
 Швиденько въ човничокъ войшли;
 Кальною рѣчкою сією
 На шой бикъ въ пекло поплыли;
 Вода въ росколини лилася,
 Що ажъ Сивилла пиднялася,
 Еней боявсь щобъ не впонуть;
 Но панъ Харонъ нашъ пошрудився,
 На шой бикъ шакъ перехопився,
 Що нельзя й окомъ измыгнушъ.

Приспавши высадивъ на землю,
Увзявъ копейку за шруды,
За працювшу винъ греблю,
Ище сказавъ иши куды.

Пройшовши видциль гонивъ зъ двое,
Побравшись за руки обое,
Побачили що-ось лежавъ
У бурьянѣ бровко мургурый,
Гри головы мавъ сей песъ мурый,
Винъ на Енея загарчавъ.

* * *

Загавкавши на три языки,
Уже буаъ кинувсь и кусать,
Еней пиднявъ шушъ крикъ великій,
Хотѣвъ чѣмъ дужъ назадъ впѣкать.
Ажъ баба хлѣбъ бровку швырнула
И горло глевпякомъ запкнула,
То винъ за кормомъ и погнавсь;
Еней же зъ бабою ешарою,
То сякъ, шо шакъ по пидѣ рукою
Гихенько опѣ бровка убравсь.

Теперь Еней ввалився въ пекло,
 Прійшовъ зо всѣмъ на іншій свѣтъ;
 Тамъ все поблѣдо и поблекло,
 Не ма ни мѣсяца, ни звѣздъ;
 Тамъ шилько шуманы велики,
 Тамъ чупны жалобныи крики,
 Тамъ мука глѣшнымъ не мала.
 Еней зѣ Сивиллою глядѣли,
 Яки шупъ муки всѣ перпѣли,
 Якая кара всѣмъ була.

Смола шамъ въ пеклѣ клекотѣла
 И грѣлася все въ казанахъ,
 Живиця, сѣрка, нефть кипѣла;
 Палавъ огонь, великий спрахъ!
 Въ смолѣ сей грѣшники сидѣли
 И на огнѣ пеклись, горѣли,
 Хто якъ, за вищо заслуживъ.
 Пѣромъ не можно написани,
 * можно и въ казкахъ сказани,
 Що * було богацько дивъ!

Панивъ за пе шамъ мордовали
 И жарили зо всѣхъ бокивъ,
 Що людямъ льготы не давали
 И спавили ихъ за скопивъ;
 За пе воны дрова возили,
 Въ болопахъ очерепъ косили,
 Носили въ пекло на пидпалъ.
 Чорпы за ними приглядали ,
 Залѣзнымъ прутьемъ пидгоняли,
 Коли якій зъ нихъ приспававъ.

* * *

Огненной пугою шамъ драли
 Кругомъ в спину и живишъ,
 Себе що сами убивали,
 Якимъ остывъ нашъ бѣлый свѣшъ:
 Гарячимъ діогшемъ заливали ,
 Ножами пидъ боки шипиркали,
 Щобъ не хапались умирашъ;
 Робили розныи имъ муки,
 Товкли у мущирахъ ихъ руки,
 Бужились щобъ убивашъ.

Богатымъ да скупымъ вливали
 Горяче золото у ропѣ;
 А брехунивъ шамъ засыпавляли
 Лизаль горячихъ сковородѣ;
 Якижъ изъ роду не женились,
 Да по чужихъ кушкахъ живились,
 Таки повѣшены за крюкѣ,
 Зачеплены за грѣшие пѣло,
 На свѣтѣ що грѣшило смѣло,
 А не боялся и мукѣ.

* * *

Всѣмъ старшинамъ тутъ безъ розбору,
 Панамъ, пидпанкамъ и слугамъ,
 Давали въ пеклѣ добру хліору,
 Всѣмъ по заслугѣ, якъ копамъ,
 Тутъ всякии були цехмиспры
 И рапманы п бургомиспры,
 Судьи, пидсудки, писари;
 Паки по правдѣ не судили,
 Тилько грошики лупили
 Що ирали хабари.

Жинокъ своихъ що не держали
 Въ рукахъ, а волю имъ дававъ,
 По весѣльяхъ ихъ одпускали,
 Щобъ часто въ перезвахъ бувавъ,
 И до пивночи шамъ гуляли,
 И въ гречку де-коли скакали —
 Таки сидѣли у шапкахъ
 И съ превеликими рогами,
 Съ зажмуренными всѣ очами,
 Въ кипячихъ сѣркой казанахъ.

* * *

И всѣ разумы филозопы,
 Що въ свѣтѣ вчились мудроватъ;
 Ченци, попы и крупопопы,
 Мирянъ щобъ знали научашъ.
 Щобъ не гонялись за гривнями,
 Щобъ не возились зѣ попадями,
 Та знали бъ церковъ щобъ одну,
 Ксендзи по кинскій щобъ не ржали,
 А мудры звѣздѣ щобъ не зни ма
 Були въ огнѣ на самомъ дну.

Башьки, яки сынивъ не вчили,
 А гладили по головкахъ,
 И шилько знай що ихъ хвалили,
 Кипѣли въ нефти въ казанахъ;
 Що черезъ ихъ сынки въ ледащо
 Пустилися, пишли въ ни на що,
 А послѣ чубили башькивъ,
 И всею силою бажали,
 Башьки щобъ швидче умирали,
 Щобъ имъ принялись до замкивъ.

* * *

И шѣ були тамъ лыгоминци,
 Пиддуривали що дѣвокъ,
 Що въ вѣкна дрались по драбинцѣ
 Пидѣ пемный тихій вечерокъ;
 Що будушъ свапцай ихъ брехали,
 Пидманивали, улещали,
 Поки добрались до конця.
 Тогда дѣвки обманъ познали,
 Да ба! — уже шовѣнъки спали,
 И въ соромъ до вѣнца.

Були шамъ купчики проворны,
 Що ъздили по ярмалкамъ,
 И на аршинецъ на пидборный,
 Поганый продавали крамъ.
 Тамъ всякии були пронозы,
 Перекупки и шмаровозы,
 Жиды, мѣняйлы, шинкари
 И тѣ, що хвиги мыги возѧшь,
 Що въ боклагахъ гирячій носяши,
 Тамъ всѣ пеклися крамари.

* * *

Паливоды и волоцюги,
 Всѣ зводники и всѣ плуты;
 Ярыжники и всѣ пьянюги,
 Обманщики, всѣ мошы,
 Всѣ ворожбины, чародѣи,
 Всѣ гайдомаки и всѣ злодѣи,
 Шевци, кравци и ковали,
 Цехи рѣзницкій, коновалський,
 Кушнирскій, пкацкій, шаповалський,
 Кипѣли въ пеклѣ всѣ въ смолѣ.

Тамъ всѣ новѣрны и христіяне,
 Були паны и мужики,
 Були шляхтіяне и мѣщане
 И молоды и спарики,
 Були богаты и убоги,
 Прямы були и кривоноги,
 Були видющи и слѣпы,
 Були и шпапски и военны,
 Були и пански и казенны,
 Були міряне и попы.

* * *

Гай! гай! да нѣгде правды дѣти,
 Брехня жъ наробить лиха бильшъ,
 Сидѣли шамъ скучны піишы,
 Писарчухи поганыхъ вѣршъ;
 Великіи шерпѣли муки,
 Звязаны були имъ руки
 Мозъ у Ташаръ шерпѣли плѣнъ;
 Ошъ-шакъ и нашъ брашъ попадешся,
 Що пише, не оспережется,
 Кій же впернитъ юго хрѣнъ.

Еней отъ сихъ якъ отступився,
 И далъ трохи одойшовъ,
 То на другое нахопився,
 Жиночу муку шупъ найдовъ —
 Въ другимъ зо всѣхъ сихъ караванъ
 Пиджаровали якъ у бани,
 Що ажъ кричали на чѣмъ свѣтъ;
 Оцѣ-шо голосъ исправляли,
 Бо дуже выли и пищали,
 Писля купи мовъ ни живитъ.

* * *

Тамъ дѣвки, бабы, молодыци
 Кляли себе и ввесь свій ридѣ,
 Кляли всѣ жарпы, вечерници,
 Кляли и жизнь и бѣлый свѣтъ;
 За те имъ шакъ тамъ задавали
 Що черезъ мѣру мудровали
 И верховодили надъ всѣмъ;
 Хопъ чоловѣкамъ не онее,
 Да коли жинци бачишъ шее,
 Такъ треба угодиши имъ.

Були тамъ честны пуспомолки,
 Що знали ввесь свящый законъ,
 Молилися безъ оспановки
 И били сопѣ по пять поклонъ.
 Якъ въ церквѣ межъ людьми спояли
 И головами все хипали;
 Якъ же були на самопѣ,
 То молитовники ховали,
 Казились, бѣгали, скакали
 И гирьше де-що въ шемиопѣ.

* * *

Були и тіи тамъ панянки,
 Що наряжались на показъ;
 Мандріохи, фліорки и дымшянки,
 Що продаюшь себе на часъ.
 Си въ сѣрцѣ и въ смолѣ кипѣли
 За ше, що жирно дуже бѣли
 И що ихъ не спрашивъ и писиѣ;
 Що все прикушували губы,
 И скалили бѣленъки зубы,
 Да и не давали спаршимъ мѣсивъ.

Пеклись шупъ гарны молодици,
 Ажъ жаль було на ихъ глядѣть,
 Чорнявы, повны, милолицы;
 И си шупъ мусили кипѣть,
 Що за мужъ за спарыхъ ходили
 И мышакомъ ихъ покормили,
 Щобъ послѣ гарно погулять,
 И съ паробками поводились
 На свѣтѣ весело нажипись
 И не голоднымъ умирать.

Тамъ мучилися и вдовици
 Съ куделми на головахъ,
 Що бѣгали на вечерници,
 Були жъ смирненьки при людяхъ;
 А безъ людей, не можно знаши,
 Себе чѣмъ мали забавляши,
 Про ше лишъ знали до дверей.
 Имъ тяжко въ пеклѣ докоряли,
 Смолы на щоки нальпляли,
 Щобъ не дурили такъ людей.

Бо щоки шерли минею,
 А блейвасомъ и нисъ и лобъ;
 Щобъ краскою, хоть не своею,
 Причаровать къ себѣ народъ;
 Изъ рѣпы пидшавляли зубы,
 Ялозили все смальцемъ губы,
 Щобъ пидвески на грѣхъ людей;
 Пиндючили якіись бочки,
 Мосшили въ пизуси плащочки,
 Все жарпы имъ були да смѣхъ.

* * *

За сими по ряду шкварчали
 Въ роспаленныхъ сковородахъ
 Старыи бабы що ворчали,
 Базикали о всѣхъ дѣлахъ;
 Все шилько спарину хвалили,
 А молодыхъ шовкли, да били,
 Не думали жъ яки були;
 Ище якъ сами дѣвовали,
 Да съ хлопцями якъ гарцювали,
 Та й по дипынцѣ привели.

Вѣдіомъ же шупѣ колесовали
 И всѣхъ шептухѣ и ворожокѣ,
 Тамъ жилы зѣ нихѣ чорпы мопали
 И безѣ вышушки на клубокѣ;
 На припекахѣ щобѣ не орали,
 Да ще у коменѣ не лѣпали,
 Не ъздили бѣ на упирахѣ;
 И щобѣ дожщу не продавали,
 Вѣ ночи людей щобѣ не лякали,
 Не ворожили бѣ на бобахѣ.

* ! * *

А зводницямъ шаке робили,
 Що цурѣ юму вже и казашь;
 На грѣхѣ дѣвокѣ що пидводили
 И симѣ учились промышляшь;
 Жинокѣ отѣ чоловѣкиѣ крали,
 И волоцюгамъ помогали
 Людскій рогами лобѣ вѣничашь;
 Щобѣ не своимъ не пирговали,
 Тогоѣ на опкупѣ не давали,
 Що шреба про запасѣ держашь.

Еней щось бачивъ шамъ не мало
 И всякихъ грѣшницъ у смолъ,
 Якъ съ кабанивъ шопыли сало,
 Такъ шкварилися си на огнѣ;
 Були и свѣцькіи и черници,
 Були дѣвки и молодици,
 Були и паны и панночки;
 Були въ свинкахъ, були въ ребронахъ,
 Були въ намѣшкахъ, шиньонахъ,
 Були всѣ грѣшны жиночки.

* * *

Но се! були все осужденны,
 Яки померли не теперь,
 Безъ суду жъ не палывъ пекельны
 Огонь — не давно хпо умеръ;
 Си всѣ були въ другомъ загонѣ,
 Якъ бы лошаша, або кони,
 Не знали попадушъ куда;
 Еней на первыхъ подивившиесь,
~~А~~^и бѣдахъ ихъ пожурившись,
 Та и въ другіи вороша.

Ввійшовши же въ якусь свѣтлицю,
 Побачивъ шамъ багацько душъ,
 Вмѣшавъ якъ разъ мижъ ихъ спанициу,
 Промижъ гадюкъ мовъ чорный ужъ;
 Тутъ розны души похожали,
 Все думали, да все гадали,
 Куда-шо за грѣхи ихъ вирусь.
 Чи въ рай ихъ впуштошь веселишись,
 Чи може въ пекло посмалишись
 И за грѣхи имъ носа вирусь.

* * *

Було имъ власно розмовляши
 Про всякіи свои дѣла,
 И думали и мирковали
 Яка душа, де якъ жила;
 Богашый шупъ на смерть гнѣвився,
 Що винъ съ гришми не розличився,
 Кому и килько ширеба датъ;
 А бѣдный шосковавъ, нудывся,
 Що винъ на свѣтъ не нажився,
 І шо не вспѣвъ и погуляши.

Суняга шолковавъ указы,
 И що-то значить нашъ спашупъ,
 Росказовавъ свои проказы,
 На свѣтѣ чо робивъ сей плутъ.
 Мудрецъ же хвизики провадивъ,
 Знай шолковавъ якихъ монадивъ,
 И думавъ видкиль взявся свѣтъ.
 А маршоплясъ кричавъ, смѣявся,
 Росказовавъ и дивовався,
 Що добре знавъ панивъ дурипъ.

* * *

Судья шамъ признавався смѣло,
 Що съ гудзиками за мундиръ
 Переоначивъ праве дѣло
 И може бѣ навѣшивъ Сибирь;
 Да смерть избавила косою,
 Щобъ камъ легенькою рукою
 Плечей ему не покропивъ.
 А лѣкарь скризы ходивъ съ ланцепомъ
 Да слабительнымъ и спермацепомъ,
 Тачивавись, якъ людей моривъ.

Тамъ дармо-ѣды похожали,
 Всѣ ферпики и паничи,
 На пальцахъ нохшики кусали,
 Росприндавшись якъ павичи ;
 Все очи вѣ гору пиднимали,
 По свѣтлу нашему вздыхали,
 Що рано ихъ побрала смерть ;
 Не всѣмъ що головы вскружили,
 Не всѣхъ на свѣтѣ подурили,
 Не всѣмъ успѣли носа вперть.

Мопы, карпюжники, пьянюги,
 И ввесь проворный честный родѣ ;
 Лакеи, конюхи и слуги,
 Всѣ кухари и ввесь набродѣ
 Побравшись за руки ходили
 И все о плушняхъ говорили,
 Якъ паній и панивѣ дурили,
 И якъ робили, якъ жили,
 Якъ по шинкамъ вѣ ночи ходили,
 И якъ зѣ кишенъ хусипки шагли.

Тамъ придзиглованки журились,
 Що нѣкому вже пидморгнуши,
 За ними бильшъ не волочились,
 И смѣшьемъ ихъ засыпанъ пушъ;
 Тутъ бильше щобъ не ворожили,
 Людей бы добрыхъ не дурили. —
 Якижъ дѣвокъ охочи бишъ,
 Зубами зѣ сѣрця скрепотали,
 Що наймички ихъ не вважали,
 И не хопѣли имъ годишъ.

Еней узрѣвъ свою Диону
 Осмалену, мовъ головня,
 Якъ разъ по нашему закону
 Предъ нею шапочку изнявъ;
 „Здорова будь, де ты взялася,
 „И ты сердечна приплелася
 „Изъ Карпатена ажъ сюда;
 „Якого бѣса ты спеклася,
 „Хиба на свѣтѣ нажилася,
 „Чортъ мавъ шобъ погди спыда.

„Яка моторна молодиця,
 „Да глянъся вмерла за любки,
 „Румяна, повна, бѣло-лиця,
 „Хто прежъ гладївъ, лызавъ губки;
 „Теперь зъ тебѣ яка ушѣха,
 „Ни хто не гляне и для смѣха,
 „На вѣкъ теперъ пропала ты:
 „Я, далиби, въ томъ не виною,
 „Що шакъ раздяковавъ съ тобою,
 „Минѣ приказано впекти.

* *

„Теперь же, коли хочъ, злыгаймось,
 „И нумо жипъ шакъ, якъ жили;
 „Тушъ закуримъ, заженихаймось,
 „Вже не разлучимсь николи; —
 „Чи бачъ якъ я тебѣ шаную,
 „Що коли хочъ, и поцѣлую.
 Іому жъ Дидона на опрѣзъ
 Сказала: „Къ чоршу убирайся,
 „До мене бильшъ не прихилляйся;
 „Лишъ сунсь, шобъ росквашу нисъ.

Сказавши, чорти вѣспѣ де пропала,
 Еней не знавъ що и робиши,
 Колибѣ яга не закричала,
 Що довго годѣ говориши;
 То може шакѣ бы заспоявся,
 Що шамѣ и до свѣтку дождався
 И ребра можебѣ полѣчишь:
 Съ жинками щобѣ не женихався,
 Надѣ мершвыми не надглумлявся,
 До смерши вдовѣ не доводивъ.

* * *

Еней зѣ Сивиллою попжався
 Въ пекельную по далѣ глушѣ;
 Якѣ на дорозѣ повстрѣчався
 Зѣ громадою знакомыхѣ душѣ:
 Тушѣ всѣ зѣ Енеемѣ обнимались,
 Чоломкались и цѣловались,
 Побачивши князька свого;
 Тушѣ всякѣ смѣявшись, реготавши,
 Еней до всѣхѣ ихѣ доглядався,
 Знайшовъ зѣ Троянцевъ ось-кого:

Грицька, Терешка, Опанаса,
 Панька, Окрѣма и Харка,
 Ероху, Ермоленка, Власа,
 Кузьму, Пархома и Яцька,
 Омельку, Сидора, Евхима,
 Попана, Лазара, Трохима;
 Були Денисъ, Оспапъ, Евсѣй
 И всѣ Троянци, що випились,
 Якъ на човнахъ зъ нимъ волочились,
 И самъ Вѣрнигора Муйсѣй.

* * *

Жидивска школа завелася,
 Великій крикъ всѣ пидняли,
 Де регопня шутъ ни взялася,
 И всяку всячину верзли;
 Згадали, чоршъ самъ зна, колишне,
 Балакали уже и лишне,
 Еней самъ шута разходивсь;
 Що-сь балагурили довгенько,
 Хоть изошлися и раненько,
 Да панъ Еней нашъ опизнивсь.

Сивилль се не показалось,
 Що шакъ пахолокъ заспоявсь,
 Що дипяшко шакъ розбрехалось,
 И по пустому забавлялось;
 На юго гризно закричала,
 Залаяла, запорощала,
 Що ажъ Еней ввесь запрусиwсь.
 Троянци тоже всѣ здригнули,
 Куда хто запопавъ махнули,
 Еней за бабою пустивсь.

* * *

Ишли, якъ бы мнѣ не збрехати,
 Долиной, полемъ и лѣскомъ,
 Якъ-ось забачили и хашы
 И весь Плутониwъ царскій домъ.
 Сивилла пальцемъ указала,
 Зрадѣвъ Евееvъ сказала:
 „Ошънунъ и панъ Плутонъ живе
 „И съ Прозерпиною своею,
 „До ихъ-то на поклонъ съ гиллею,
 „Теперь я поведу шебе.

И шилько що прійшли къ воропамъ,
 И въ дверь пустилися чвалатъ,
 Якъ баба бридка, криво-ропа,
 Хто йде? ихъ спала окликать.
 Мерзене чудо се стояло
 И бише близъ ворошъ въ клепало,
 Якъ въ Панскихъ водишся дворахъ;
 Обмотана вся ланцюгами,
 Гадюки вились клубками
 На головѣ и на плечахъ.

* * *

Вона безъ всякого обману
 И щиро безъ обенякивъ
 Робила грѣшнімъ добру шану,
 Ремнями драла мовъ быкивъ;
 Кусала, гризла, бичовала,
 Кришила, била и щипала,
 Тошпала, дряпалас, пекла,
 Порола, корчила, шовкла,
 Вершѣла, рвала, шпиговала
 И кровъ изъ шѣла ихъ пила.

Еней, бѣдняжка, излѣкаєся,
 Увесь якъ крейда побѣлѣвъ,
 И заразъ у яги спыпався,
 Што ѿй шакъ мучиши велѣвъ;
 Вона іому все росказала
 Такъ, якъ сама здорова знала,
 Що въ пеклѣ есть судья Оякъ;
 Хоть винъ на смерть не осуждає,
 Да мучиши повелѣвае,
 И якъ звелишь — и мучашь шакъ.

* * *

Борота сами одчинились,
 Не смѣвъ нихпо ихъ задержать,
 Еней съ Сивиллою пусклись,
 Щобъ Прозерпинъ честь отдать;
 И пиднесли ѿй на болячку,
 Ту супо-золоту гиллячку,
 Що сильно шакъ вона бажа.
 Но къ ѿй Енея не пускли,
 Прогнали шроши и не били,
 Бо хирѣла ~~ахъ~~ госпожа.

А далъ вперлись и въ будынки
 Пид-земного сіого царя,
 Було не видно ни пилынки,
 А все въ нихъ свѣшено якъ зоря;
 Цвяхованы шамъ були спѣны
 И викна всѣ зѣ морской пѣны;
 Шумыха, олово, свинець,
 Блищали мѣди шамъ и крыци,
 Всѣ убраны були свѣчици,
 И въ правду — пацкій бувъ дворець.

Еней зѣ ягою розглядали,
 Всѣ дива шамъ, яки були,
 Ропы свои порозявляли
 И очи на лобы пьяли;
 Про-мижъ собою все зглядались,
 Всому дивились, осмѣхались,
 Еней на радицахъ скакавъ;
 Опшупѣ-то души ликовали,
 Що праведно въ міру живали,
 Еней и сихъ тушъ навѣщавъ,

Сидѣли руки поскладавши,
 Для нихъ все праздники були,
 Люльки курили полягавши,
 Або горѣлочку пили
 Не шюшюнкову и не пѣнну,
 Но шрептыопробну, перегѣнну,
 Настоянную на бадянѣ;
 Пидѣ чѣлюстями запѣкану.
 Изѣ ганусомъ и до калгану,
 Въ ней бувъ и перецъ и шапранъ.

* * *

И ласоци все шилько ъли,
 Сласпіоны, коржики, сповпци,
 Варенички пшеничны, бѣлы,
 Съ кавьяромъ пухлы буханци;
 Часникъ, рогизѣ, паслѣнѣ, кислицы,
 Козельци, шернѣ, медъ, полуныци,
 Крупшии яйца зѣ сировцемъ;
 И дуже смачную яечню,
 Якусъ Нѣмецьку не пушешню,
 А запивали все пивцемъ.

Великое было роздолье
 Тому, хто праведно живе,
 Такъ якъ великое незгодье
 Тому, хто грѣшну жизнъ веде;
 Хто мавъ къ чому яку охопу,
 Все даромъ бравъ, не шрапшивъ поту,
 Тушъ чистый бувъ розгардіяшъ; —
 Лежи, спи, грай, да веселися,
 Мовчи, кричи, шацюй, крутися, —
 Рубайсь, шакъ и дадуши палашибъ.

* * *

Ни чванились, ни величались,
 Ни хто не знавъ тушъ мудровашъ,
 Крый боже! щобъ хотъ заикались
 Братъ зъ братша въ чѣмъ покепковашъ;
 Ни сердились и не гнѣвились,
 Ни лаялись и не бились,
 А всѣ жили тушъ якъ браты;
 Тушъ всякий власпно женихаєся,
 Ревнивыхъ ябедъ не боявся,
 Не мали ни якой бѣды.

Ни холодно було, ни душно,
 А саме шакъ якъ вѣ сирякахъ,
 И весело и шакъ не скучно,
 На велиcodнихъ якъ свяпкахъ;
 Коли кому що захопѣлось,
 То шупъ якъ зѣ неба и вродилось,
 Отъ-шакъ шупъ, добре всѣ жили;
 Еней се зрѣвши дивовався,
 И шупъ яги своей спыпався
 Яки се праведны були.

* * *

„Не думай щобъ були чиновны,
 Сивилла сей дала опвѣшъ,
 „Або що грошей скрини повны,
 „Або вѣ якихъ шовсپый живишъ.
 „Не тѣ се, що вѣ цвѣшныхъ жупанахъ,
 „Вѣ кармазинахъ, або вѣ сапьянахъ.
 „Не тѣжъ що сѣ книгами вѣ рукахъ;
 „Не рыщари, не росбишаки;
 „Не тѣ се, що кричашь и паки,
 „Не тѣ що вѣ золотыхъ шапкахъ.

-8. D.

Се бѣдны нищи, навижены,
 Що дурнями счисляли ихъ,
 Спарци, хромы, слѣпорожденны,
 Зѣ якихъ бувъ людський глумъ и смѣхъ;
 Се, що сѣ порожними сумками
 Жили голодны пидѣ шынами,
 Собакъ дражнили по дворахъ;
 Се тѣ, що бигѣ-дастѣ получали,
 Се тѣ, якихъ выпровожали
 Въ попылицю и по плечахъ.

* * *

Се вдовы бѣдны, беспомочны,
 Якимъ пріюту не було;
 И дѣвы чеспны, непорочны,
 Копорымъ горба не дуло;
 И що безъ родычевъ ослалисѧ
 Да сиропами называлисѧ
 А послѣ вщерлисѧ и въ окладѣ;
 И що проценшу не лупили,
 Що людамъ помогашъ любили,
 Хто чѣмъ богашъ, то шѣмъ и радѣ.

Тутъ шакъ же спаршина правдива,
 Бувають всякіи спаны;
 Но шилько шрохи сіого дива.
 Не кваплються на се воны!
 Бувають війсковы, значковы,
 И сопники и бунчуковы,
 Яки правдиву жизнь вели;
 Тутъ люде всякого повѣшу,
 По бѣлому есь скілько свѣту,
 Которы праведно жили.

Скажи жъ моя голубко сиза,
 Ище Еней яги спыпавъ;
 Що башка я своего Ахиза
 И вѣ вичи досѣ не видавъ
 Ни зѣ грѣшными, ни у Плутона,
 Хиба іому не ма загона,
 Куда іого щобъ засадишь;
 Винъ божой, сказала, крови
 И выбира все по лобови,
 Де скоче, буде шамъ и жипъ.

Балакавши зойшли на гору,
 На землю сѣли отдохнуть,
 И попотѣвши same въ пору,
 Тутъ принялися розлядашь,
 Анхиза щобъ не прогуляти
 И даромъ шутечки не хляти;
 Анхизъ тогди въ яру гулявъ,
 И похожавши по долинѣ,
 Любимои своей дипини
 Съ часу на часъ все дожидавъ.

Якъ глядъ у гору не нарокомъ
 И памъ своего сынка узрѣвъ,
 Побѣгъ старый не прямо, бокомъ
 И ввесь отъ радосни згорѣвъ.
 Хватавсь зъ сыномъ поговорини,
 О всѣхъ спытавши, роспросили
 И повидавши хоть часокъ.
 Енеечка своего обняни,
 По башковскій поцѣловали,
 Чого почуши голосокъ.

„Здоровъ сынашу, ма дипино!
 Ахизѣ Енеевѣ сказавѣ,
 „Чи се жѣ тобѣ шаки не спыдно,
 „Що довго я тебе пушъ ждавѣ.
 „Ходимѣ лишень кѣ моїй господѣ,
 „Тамѣ поговоримѣ о пригодѣ,
 „Про тебе будемѣ мирковатъ.
 Еней споявѣ шакѣ, якѣ дубина,
 Копиласъ зѣ ропа шилько пѣна,
 И самѣ не знавѣ що й начашъ.

Ахизѣ сю бачивши причину,
 Чого сыночокѣ сумовавѣ,
 Хотѣвѣ обняти свою дипину —
 Та ба! уже не вѣ шу попавѣ!
 Принявсь іого щобѣ научати,
 И тайносчи іому сказали,
 Якій Енеевѣ бувѣ и плидѣ.
 Якіи дѣти будуть бравы,
 На свѣтѣ зроблять скілько славы,
 Якимѣ-шо хлопцямѣ буде дѣдѣ.

Тогда-шо въ пеклѣ вечерници
 Лучились, бачишъ, якъ на ше,
 Були дѣвки да молодици
 И шамъ робили не пуспе;
 И ворона собѣ играли
 Есѣльны пѣсеньки спѣвали,
 Спѣвали шушъ и веснянки;
 Палыли клочья, ворожили,
 У жмурки грали, въ ладки били,
 Загадовали загадки.

* * *

И заразъ въ горщичокъ наклали
 Видіомскихъ всякихъ розныхъ правъ,
 Яки на Йванивъ вечеръ рвали,
 И ше гнѣздо, що ремезъ клавъ:
 Васильки, папороть, шевлію,
 Петривъ баптигъ и конвалію,
 Любистокъ, проскурень, чебрецъ:
 И все се налили водою
 Погожею, не почашою,
 Сказавши скилькось и словецъ.

Горщокъ сей черепкомъ накрыли,
 Поспавили юго на жаръ,
 И шупъ Енея присадили,
 Щобъ огонюкъ винъ роздувавъ:
 Якъ розгорѣлось, зашипѣло,
 Запарилось, заклекопѣло,
 Ворочалося зѣ верху вѣ низѣ;
 Еней нашѣ наспорошивъ уха,
 Мовѣ человѣчій голосъ слуха,
 И чуе ше спарый Анхизѣ.

Якъ спали роздувать пильнѣйше,
 Горщокъ той дуже клекопавъ,
 Почули голосъ выразнѣйше,
 И винъ Енею шакъ сказавъ:
 „Енею годи вже журишись,
 „Ошъ юго мае росплодишишь
 „Великій, дуже сильный ридъ;
 „Всѣмъ свѣтомъ буде управляши,
 „По всѣхъ усюдахъ воеваши,
 „Пидверне всѣхъ собѣ пидъ спидъ“

„И Римскіи поспавишь стѣны,
 „Въ нихъ буде жить, якъ у раю;
 „Велики зробишь перемѣны
 „Во всимъ окружнимъ шамъ краю;
 „Тамъ буде жить да поживати,
 „Покиль не будуть цѣловати,
 „Ноги якоись поспола. . . .
 „Но видѣль ты сей часъ вбирайся,
 „И зъ пан-оцемъ своимъ прощайся,
 „Щобъ голова пушъ не лягла.

* * *

Сіого Анхизу не бажалось,
 Щобъ попрощатися зъ сынкомъ,
 И въ голову іому не клалось,
 Щобъ зъ нимъ такъ бачишъся мелькомъ.
 Да ба! вже ничимъ пособиши,
 Енея треба видпустити,
 Изъ пекла вывести на свѣтъ;
 Прощалися и цѣловались,
 Слизми гирькими обливались —
 Анхизъ кричавъ якъ въ Марії кипъ.

Еней зъ Сивиллою спарою
 Изъ пекла бѣгли на проспець,
 Сынокъ ворочавъ головою,
 Поки ажъ не скованъ специ;
 Прійшовъ къ Троянцямъ по маленьку
 И крався нишкомъ по тихеньку,
 Де имъ себе велѣвъ пождапъ —
 Троянци покопомъ лежали
 И на разсвѣти добре спали —
 Еней и самъ уклався спать.

С О Б Р А Н И Е

Малороссийскихъ словъ содержащихся въ Енеидѣ, и сверхъ того еще весьма многихъ иныхъ, издревле вошедшихъ въ Малороссийское нарѣчіе съ другихъ языковъ, или и коренныхъ Российскихъ, но неупотребительныхъ.

7mo. come up
new or Ayer m
it seems very fit
to you, for I
am

Абó, или	Барилó, Французское
Агрусъ, крыжовникъ.	слово, Baril, боченокъ.
Ажъ, даже.	Барипъся, медлить.
Байбакъ, сурокъ.	Барканъ, заборъ.
Бабинець, паприкъ.	Басóвать, въ перенос-
Бабуся, бабушка, ста- рушка.	номъ смыслъ, гордо выступать.
Багацько, много.	Бапечку, бапенька.
Багачъ, въ перен. смыслъ огонь.	Батигъ Пепривъ, Ци- хорія.
Баглаи, лѣнь.	Бахурóвать, волочить-
Багнó, лужа шопкая.	ся.
Баéвый, байковый.	Бахуръ, волокита.
Бажапъ, очень желать, прихопничать.	Бачить, видѣть.
Базаринки, взяпки.	Бачъ, якъ бачъ, какъ видиши.
Базикашъ, болтать.	Бéбехи надсадишь, оп-
Байбаракъ, крыпый шу- лупъ.	валишь бока.
Байдакъ, барка.	Бедренéцъ, родъ правы.
Байдуже, нужды нѣти.	Бенкетовать, пировать.
Балакашъ, каликашъ.	Бенкéтъ, пиръ.
Балка, сплошное слово, долина.	Берлинъ, карепта.
Балляндрасы, шара-бара.	Бешиха, рожа.
Балясы, перила. Въ пе- рен. смыслъ шочинъ	Бджолы, пчелы.
балясы, большинъ вздоръ.	Бигъ, Богъ.
Баня, куполь, глава на церквѣ.	Бикъ бокъ, спорона.
	Биндюги, распуски.
	Блакишний, голубый.
	Блейвасъ, Нѣм. сл. Bleu-
	weisf, белая.

Блéкнуть, увидать.	Будовать, сооружать,
Блéклый, увядший.	сстроить.
Блинéць, блинъ.	Будынки, зданіе, гос-
Блискавиця, Нѣм. слово	подскій домъ.
Blitz, молния.	Бунчужный, блюстши-
Блищать, блескѣть.	тель бунчука быв-
Блощица, клопъ.	шихъ Малороссийскихъ
Блукать, слоняться.	Гепмановъ, знамено-
Бóвдуръ, болванъ.	носецъ.
Божовильный, полуум-	Бунчуковые товарищи,
ный.	т. е. чиновные при
Боклагъ боклага.	Гепманскомъ шпан-
Болячка, чирей.	дарии.
Бондаръ, обручникъ, бо-	Бурдюгъ, паспушья ко-
чарь.	шомка.
Брехать, лгать.	Бурка, апанча валеная
Брехачька, лгуница.	изъ шерсти.
Брехня, ложь.	Бурхать, сильно бро-
Брехунъ, лгунъ.	сать.
Бридкій, оправашитель-	Бурчать, ворчать.
ный.	Бурьянъ, на пустыряхъ
Брикать, легать.	речейникъ и другія
Бриль карпузъ, шляпа.	большія травы.
Броварня, Нѣм. слово	Буханецъ, сипникъ пше-
Влагегеу, пивоварня.	ничный.
Броваръ, Нѣм. слово,	Бучный, пышный.
Влагеръ пивоваръ.	
Броко, имя собаки.	Ваганы, корылица изъ
Бѣденки, побасеньки.	корпорыхъ юдяшъ ко-
Бублики, крендели, ба-	заки.
ранки.	
Бугай, быкъ.	Ваги, Нѣм. сл. вѣсы.
	Вадиль, шошнинь.

Важиль,	Нѣм. сл. wie-	Викио,	бино.
ген,	вѣсишь.	Винникъ,	винокуръ.
Варенуха,	хлѣбное ви-	Винъ,	онъ.
но или наливки варе-	ныя съ сухими пло-	Вирва,	вѣ при вирвы,
дами, медомъ и пря-	дами	вѣ при-шеи.	
нымъ кореньемъ.		Вичи,	очи.
Вапна,	известька.	Ви що,	во чшо.
Вашага,	шайка.	Власно,	Польск. слово,
Вашажокъ,	приводецъ.	вольно.	
Вгамоватися ,	унич-	Возокъ или визокъ,	родъ
нупъ, успокоишися.	нупъ	карточной игры.	
Вельми,	весьма.	Волокъ,	неводъ, бре-
Вередовать ,	прихопи-	день.	
ничашь.		Волосъ,	вѣ переносномъ
Веремія,	колобродъ.	смыслъ ногтѣдъ.	
Верспи,	вздоръ гово-	Волоцюга,	волокита.
риши.		Втѣкать,	бѣжать.
Веселка или оселка,	ра-	Выкрупасомъ	танко-
дуга.		вать ,	ш. е. плясать ,
Веснянки,	весеннія пѣ-	дѣлая	разныя пѣло-
сенки.		движенія.	
Весѣлье,	свадьба.	Вырій,	мѣсто куда уле-
Весѣльный,	свадебный.	шаютъ	пиши на зи-
Вечерницы,	посѣденки.	пиши	мовье.
Вже,	уже.	Вырлобкій,	пучеглазый.
Вицци,	овцы.	Выступци,	шуфли; по-
Виделки,	видки.	просить	на выступи-
Видкиль,	откуда.	ции ,	ци , показать кому
Видсѣль,	отсюда.	дверь.	
Видшиль,	оттуда.	Выхиласомъ,	см. вы-
Видѣль,	отъ.	крупасомъ.	

Высѣвки, ошруби.	Ганки, Нѣм. сл. Gänge,
Вышкаврки, осипатокъ послѣ выпопленнаго жиру.	галлерея, крыльцо, перила.
Выщапъ, визжапъ.	Ганна, Анна.
Вѣтрякъ, вѣтреная мельница.	Ганчирика, шряпка.
Вѣщовапъ, предсказы- вашъ.	Ганусъ, анисъ.
Вѣщунъ, предвѣща- тель.	Гапка, Агафія.
Гадка, дума, забота.	Гапликъ, крючекъ у платья.
Гадюка, змія.	Гапшарь, золотошвея.
Гавкатъ, лаяпъ, гово- рился о собакахъ.	Гапшовать, вышивать золотомъ или шел- ками.
Гай, лѣсъ, и часница удивленіе изъясняю- щая.	Гарбузъ, тыква.
Гайворонъ, воронъ.	Гарчать, говорился о собакахъ, когда они ворчатъ.
Гайдукъ, шанцовапъ гайдука, шанцовапъ въ присядку.	Гармата, пушка.
Галанци, шпаны Нѣ- мецкіе.	Гарный, пригожій, хо- рошій.
Галушки, ключки.	Гасъ, галунъ.
Гаманъ, коженая сум- ка, гдѣ держатъ ша- бакъ, губку, огниво и кремень.	Гашка, гашъ.
Ганю, порицаю, зло- словлю.	Геваль, самый простой мужикъ.
	Гепъ, прочь.
	Гвалпъ, Нѣм. сл. Gewalt, насилие; на гвалиѣ дзвонили, и. е. пре- вогу въ колокола били.
	Гидный, годный.
	Гилька, вѣшка.

Гиря, сприга.	Гречный, собственно, значитъ Греческій;
Гирьше, пуще.	говорится же: морозъ гречный, морозъ сильный; слово не гречное, слово неучинное.
Глекъ, кувшинъ.	
Глевпякъ, мякишъ не- выпеченаго хлѣба.	
Глива, баргамотъ.	Грицько, Григорій.
Глуздъ, разсудокъ.	Гроши, деньги.
Глузовать, издѣвавшися.	Груба, печь, копорую топятъ съ сѣней.
Гной, навозъ.	Гудзики, пуговицы.
Годи, полно, довольно.	Гульвиса, повѣса.
Година, часъ, время.	Гукаль, аукаль.
Годовать, кормить.	
Голинный, удалый.	Далиби, право.
Голипъ, бриппъ.	Дамки, шашки.
Голодрабецъ, оборвав- шийся до нага.	Даромъ, безденежно.
Голопуцюкъ, неоперив- шаяся птичка.	Дармоѣдъ, шунелдецъ.
Голощокъ, гололедица.	Дбашъ, радѣшъ, приоб- рѣшашъ.
Гольтипа, сволочь.	Де-коли, иногда.
Гоминъ, шумъ.	Деркачъ, голикъ, иши- ца дергунъ.
Гомонить, шумѣть, громко разговари- вать.	Де-який, кой-какий, иный.
Генчаръ, горщечникъ.	Джгунъ, линюкъ.
Господа, домъ.	Дзвоница, колокольня.
Господарь, хозяинъ.	Дзвонъ, колоколъ.
Гостепецъ, рыпаки.	Дзига, кубарь.
Горю-дубъ, хороводная игра.	Дзигари, часы.
Гоцакъ, родъ пляски.	
Гребля, плотина.	

Дзигармисперъ , часо-	даль , которую на
вый масперъ.	шеляхъ носятъ Малороссіянки.
Дзигликъ , спулъ.	Дуля , родъ продолговатой груши, шишъ.
Дзюбаный , рябый.	Дурень , глупецъ.
Дивитъся , глядѣть ,	Дурманъ , белена.
смошрѣти.	Дурно , напрасно.
Дивоватъся , удивлять- ся.	Душно , жарко.
Димъ , домъ.	Дыбы , ходули.
Динина , робенокъ.	Дѣдъко , дѣдушка, дѣ- мовый.
Дмухнушъ , дунуть.	Дѣжа , квашня.
Довбашъ очи , колупать глаза.	Дѣжка , кадушка.
Дѣвбня , колопушка.	Дяковатъ , Нѣм. слово, Danken , благода- ришь.
Дѣнька , дочечка.	
Дѣня , дочка.	
Досвѣтки , посидѣники по упрамъ.	
Досвѣтокъ , разсвѣтъ.	Ероха , Ерофей.
Досѣ , досѣль.	
Дотѣна , способность.	Жартовать , шупинть.
Дочушъся , дослушать- ся.	Жарпы , шупики.
Драбина , лѣстница.	Жахъ , ужасъ.
Дрибный , мѣлкій.	Женихаться , амуринь- ся.
Дрибно , подробно.	Живипъ , брюхо.
Друкарня , Нѣм. слово, Druckerey , книгопе- чарня.	Живиця , смола самая чистая.
Друкъ , дубина.	Жижки , инры.
Дуже , очень.	Жито , рожъ.
Дувашъ , большая ме-	Жлукшо , кадушка, вѣ- чемъ паряшъ плашье.

Жовны, желваки.	Заразъ, шотчасъ.
Жёвтый, желтый.	Засмальціований, запачканый.
Жужелица, окалины же-лѣзныя.	Засиромиши, запинушъ.
Жупанъ, кафтанъ.	Заспуканъ, прижапъ.
Журавлина, клюква.	Засъ, вріошъ.
Журавль, хороводная игра.	Запнувшись, заупрямились.
Журба, печаль.	Запемперовашъ, очинишъ перо.
Журишъся, печалишъся.	Захлястъ, занемочь.
Заверуха, выюга.	Зачервонѣвшись, закрасиши.
Завязшій, неусупчи-вый.	Зашморгъ, пешля.
Зашморгъ, пепля.	Зашинка, защелка.
Загинушъ, пропасть, погибнушъ.	Збрехашъ, солгашъ.
Загомонишъ, закри-чашъ.	Збудовать, соорудишъ, выстроишъ, основашъ.
Закарваши, обшлага.	Здохнущъ, сколбашъ.
Закоморки, закаулки.	Здужашъ, посильши.
Залѣзный, желѣзный.	Злапашъ, схватишъ, поимашъ.
Залѣзнякъ, торгующій желѣзомъ.	Зледашъши, избало-вашъся.
Залѣзо, желѣзо.	Злыдни, бѣдность.
Замовляши, заговари-вашъ.	Злякашъся, испугашъся.
Запѣканная, вино или водка, настойная въ шеплѣ на пряныхъ кореньяхъ.	Змарнѣши, похудѣши, извесились.
Запаска, передникъ.	Знахоръ, ворожея.

Знечéвья, нечаянно, съ	Кагалъ, Жядовская
: дуру.	школа, шумъ.
Зовиця, золовка.	Кадки, большие чаны въ
Золотарь, серебреныхъ	винокурняхъ.
изолотыхъ дѣлъ ма-	Кадный, дымный.
стерь.	Кажанъ, лепучая мышь.
Золотый, въ щемѣ 20	Казанъ, копель.
копѣекъ.	Казка, сказка.
Зомлѣть, изнемочь,	Казынься, бѣситься.
впасить въ обморокъ.	Каламайка, коломенка.
Зборить, сдѣланий.	Каламаръ, чернильница.
Зубъ, родъ пѣсни.	Калипка, мошина.
Зѣденатъ, договоришь.	Кальный, грязный.
Зѣ роду, опѣ роду.	Калюжа, лужа.
Зѣ сѣрця, съ досады.	Канчукъ, нагайка.
Изрухнувшись, двинулись.	Капелюхъ, шапка съ
	ушами.
Индикъ, Индейский пѣ-	Каплиця, часовня.
тиухъ.	Кашукъ, кошелекъ.
Интеллигаторъ, пере-	Кара, казнь, наказаніе.
плетчикъ.	Карбижъ, бирка.
Иржаний, ржаний.	Карукъ, клей.
Инчій, иный.	Каручинъ, kleинъ.
Ище, еще.	Качка, упка.
Іого, его.	Каюкъ, лодочка.
Кабака, шабакъ; дашь	Квапившись, польстив-
кабаки, дашь іозду.	ся; я не покваплюсь
Кавунъ, арбузъ.	на тебѣ, я не посмо-
Кавъяръ, икра.	шрю на тебѣ.
	Квадранецъ, четверть
	часа.
	Квартира, кружка.

- Перелиціований , на Пидцьковашь, піравишъ,
изнанку. поддѣпъ.
- Перезовъ , свадебный Пидперезатъся, опоя-
поѣздъ. саться.
- Перепичка, ржаная ле- Пидѣ, подѣ.
- нишка.
- Переполохи , болѣнь Пикинеры, бывшее кон-
отъ испугу. ное регулярное Мало-
рессійское войско.
- Перепуспъ, подспавъ, Пидморгнутиь , подми-
судно въ которое гнутиь.
- въ винокурняхъ пе- Пилипоны, росколь-
регоняющаеся вино. ники.
- Печена, жаркое. Пилновашь , радѣпъ ,
Перше , Польское слово прилѣжно за чѣмъ
сперва. смопрѣпъ.
- Першій, первый. Пилѣ, нары.
- Печина, кусокъ отва- Пильно , приспально.
- лившейся отъ печи. Пипъ, поиѣ, жрецъ.
- глины.
- Пивварпы, полкружки. Плахша, родѣ юпки, ко-
Пивкопы , двадцать торую носятиъ по-
пять копѣекъ. селянки.
- Пивкондїйки, см. кон- Пидѣ , плодѣ, попом-
дїйка. спво.
- Пидборный, подлож- Пляць, Нѣм. сл. Platz,
ный, фальшивый. пустое мѣсто, гдѣ
Пиддуришь, подвеспи, прежде было жилье.
- сманишь.
- Пидмовишь , подгово- Побачишь, усмошрѣпъ,
ришь.
- Пидпалѣ, роскошка. завидѣпъ.
- Повзапь , ползпи.
- Поколихнутиься, по- шашнушься , покач-
нушься.

Покопомъ, въ повалку.	Похнюпиться, попу-
Покошповать, опивѣ- дашь.	питься.
Поливяный, муравле- ний.	Починокъ, полное вер- шено напряденныхъ нишокъ, початокъ.
Полиця, полка.	Пошарпать, подрашь.
Полова, мякина.	Прандиберъ, цспорчен- ное Нѣмѣцкое слово <i>Reinsilber</i> чистое се- ребро, выжога.
Поломье, пламя.	Прасовать, уплюжишь.
Полохаться, пугаться.	Прасѣть, уплюгъ.
Полохать, пугать.	Прапль, спирашь.
Полуниця, клубника.	Праціовать, шрудинь- ся.
Помандровать, побре- сти.	Праціовиший, шрудо- любивый.
Помело, мепла.	Праця, спараніе.
Помилиться, ошибить- ся.	Прибочокъ, чуланъ для поклажи внутрь дома.
Помосипъ, полъ.	Пригарка, корка на ка- шѣ.
Понадиться, понадѣ- яться, повадиться.	Придбать, пригото- вить, припасши.
Понурый, пониклый.	Призьба, загалина.
Попадья, берешся за жицу.	Прикмета, примѣща.
Порада, см. рада.	Припечокъ, припечникъ, очагъ.
Поробить, надѣлать.	Придзиглованка, коке- тика.
Постолы, лапши.	Пришаманий, наспоя- щий, собствений.
Посирывай, постой.	
Поправы, разныя ку- шанья.	
Попылица, запылокъ.	
Попылицникъ, ударъ по запылку, шумакъ.	

Причепуришься, прио-	Пустовашь, рѣзвинься.
дѣнься.	шалить.
Причвалашь, прибре-	Пустырь, пустое мѣ-
спи.	сто.
Поквапишишься, поль-	Пупря, родъ шолокна.
спишься; не поква-	Пупыровка, родъ ие-
плюсь на тебѣ, я не	большихъ круглыхъ
посмотрю на тебѧ.	яблокъ.
Пришвы, головы у са-	Пыка, рожа.
поговъ.	Пѣвецъ, пѣшухъ.
Пробу кричать, кара-	Пѣнявый, пѣнисипый.
улъ кричашь.	Пѣнная, разумѣвшая са-
Пробуркашься, пробу-	мое лучшее хлѣбное
дишься.	вино.
Простиагнуться, проспи-	Пѣрникъ, пряникъ.
рапть.	
Простиагнуться, про-	Рада, нѣм. сл. Rath со-
штигнуться.	вѣшъ.
Прохати, просить.	Радощи, радостни.
Прочане, захожіе.	Ралецъ, ходить на ра-
Прочвара, чудушко.	лецъ, по нарочитымъ
Прочумашься, просвѣ-	праздникамъ ходить
жинься.	на поклонъ съ подар-
Прочуханъ; дашь кому	комъ.
прочухана, проучишь	
кого.	Рашовашь, Нѣм. сл. ret-
Прудко, шибко.	ten, спасашь.
Исовашь, портишь.	Рахувашь, Нѣм. сл. rech-
Пуга, хлисцъ.	nen щипашь, тушъ
Пудофешъ, тяжелый	значишъ разсуждать.
на подъемъ,	
Пуздерко, погребецъ.	Рачки, на карячкахъ.
	Реготашь, смѣявшись
	со всей мочи.

Регомъ, смѣхъ.	Рошовпши, разобрать,
Реняхи, репейникъ.	разухапь.
Ривчакъ, канава.	Рубанецъ, полѣно, оп-
Ридванъ, парадная ка-	рубокъ.
рема.	Рудый, рыжий.
Ридъ, родъ.	Ручникъ, утиральникъ.
Рижъ, сорочинское пше-	Ручница, ружье.
но.	Рынва, нѣм. сл. Rinne жолобъ.
Римаръ, спарое Нѣм. сл.	Рябый, кромѣ обыкно- веннаго значитъ ве- снушенный, говоря о людахъ.
Riemer, сѣдельникъ.	Ряжка, шайка.
Рій, рой.	Рѣкъ, годъ.
Робишь, дѣлать.	Рѣзникъ, мясникъ.
Рогоза, сыпникъ.	Рѣзница, мясная лавка.
Родзинки, изюмъ.	
Родины, роды.	Саепа, или сіепа, тон- кое сукно.
Родичъ, родственникъ.	Саеповый, тонкаго су- кна.
Розбишакъ, сорванецъ.	Самопѣ; на самопѣ, на единѣ.
Роздовпши, расположе- вать.	Сановитый, спашный.
Розгардіяшъ, роскоше- ство.	Сваха сватъя.
Роздяковаться, разгла- годариться, разпро- щаться.	Свашковать, свашашь.
Розличипсья, разчи- пшаться.	Свердо, буравъ.
Розмовляшь, разговари- вать.	Свердло, буравлю.
Роззявипшь, разинуть.	Свинка; играть въ свин- ки, играть въ го- родки.
Рощина, мучный ра- створъ.	

Свища, кафшаκъ сер-	Смачный, вкусный.
мяжнаго сукна.	Смеркло, сумерки.
Сексперень, шепрадка.	Смѣшье, соръ.
Сиронець, квасъ.	Сокира, топоръ.
Сироватка, сиворотка.	Сопни, сопѣшь.
Скаженый, бѣшеный.	Соромѣцкій похабный.
Скарбъ, кладъ, кани-	Соромъ, стыдъ, срамъ.
шалъ.	Спекшись, сожечься.
Скибка хлѣба, ломоть	Спалишь, скечь.
хлѣба.	Спиdъ изъ-подъ, сподъ.
Скирша, кромъ обыкно-	Списъ, Нѣм. сл. Spiss,
веннаго значицъ куча.	ника, копье.
Скларъ, спекольщикъ.	Сподарь, сударь.
Скоринка, хлѣбная кор-	Сподобашись, полю-
ка.	биться, понравиться.
Скргопашть, скреже-	Спышашь, спросить.
шашть, скрипѣшь зу-	Спышка, указка.
бами.	Спѣвашь, пѣтишь.
Скризъ, сквозь.	Спавъ, прудъ.
Скриня, сундукъ.	Спанъ, соспояніе, по-
Скрипка, скрипица.	рода.
Скрутишись, взбѣ-	Старци, нищіе.
ситься.	Спегно, ляшка, спіогъ.
Скубши, драпть за во-	Сшежка, тропинка.
лосы.	Стеля, пошолокъ.
Сластионы, пышки.	Схеха, Стефанида.
Смакъ, Нѣм. сл. Ge-	Спирчашь, шорчашь.
schmaek, вкусъ.	Сшихъ, кромъ обыкно-
Смалець, Нѣм. слово,	веннаго значицъ еще
Schmalz, шопленый	урокъ.
жиръ.	Словщи, гречневики.
Смачно, вкусно.	Справа, кушанье.

Сприженъ, средина, бысприна рѣки.	Терпишникъ, пиловщикъ.
Спрѣха, навѣсъ у кро- вли.	Терпушка, шорка.
Стулишь, сжать.	Тепери, шуря..
Сумовашь, разсуждать, посововать.	Товкни, шолочь.
Сумно, спрашно, ужас- но.	Товкать, шолкашь.
Суница, земляника.	Товкачъ, песчикъ.
Сунка, копомка.	Товпиться, шѣсниться.
Сушый, сущій, настоя- щій.	Товѣга, нескладный мужичина.
Сушки, сухie крен- дели.	Товарѣ, иромѣ обыкно- венного значиши ро- ганый скопѣ.
Схаменушьса, опом- ниться.	Товченники, кушанье съ щучьею начинкою.
Сѣлники, сопы.	Торба, копомка.
Сывый, сѣрый, сѣдый.	Треба, нужно, надобно.
Сѣрка, сѣра.	Трохи, мало.
Талирка, Нѣм. сл. Teller, Тарелка.	Трусъ, землетрясеніе.
Таранковатый, цѣгый.	Трухать, рисцой бѣ- жать.
Тарань, родъ рыбы.	Тупица, шупый топоръ, шупая голова.
Теань, шина.	Турбовать, Лаш. слово, turbare, беспокоить.
Тельбухи, внутрен- ность животныхъ.	Тыждень, недѣля.
Темперовать, чинить перья.	Тынѣ, плетень, чисто- колъ.
Терешко, Терентій.	Тюпюнѣ, курильной табакъ.
Терница, шюсъ.	Тягши, тянуть; тяг- ши люльку, куриль трубку.

Тяминъ, памятовать.	Халепа, бѣда, напасть.
Тямушій, смышліоный.	Халимонъ, Филимонъ.
	Халява, голенище.
Унадипъся, повадипъся.	Хандрижный, ханжа.
Убранье, исподнее платье.	Харпакъ, бѣдняга.
Укропъ, шеплая вода иправа.	Харько, Захарій.
Упрыръ, уродъ, колдунъ.	Хапатъся, хвататъся.
Усы, галуны нашишные на крестъ по споронамъ лифа на кунтушъ.	Хвороба, болѣзнь.
Уродливый, дородный.	Хижка, чуланъ.
Уранцъ, по упру.	Хиба, развѣ.
Утихомирилась, упинилась.	Хлопецъ, мальчикъ и молодецъ, ухо.
Утѣкать, бѣжать.	Хлюстъ, карточная игра.
Фарба, Нѣм. сл. Farbe, краска.	Хилишъ, гнуль.
Фаршукъ, Нѣм. сл. передникъ.	Хляки, рубци.
Фиги, винные ягоды.	Хлюща, обмокшій.
Фиги-миги, фокусъ покусъ.	Хмары, облака.
Фигли, шпушки.	Ховашь, прятать.
Фесъко, Феодосій.	Хишанъ, качать.
Фили, волны.	Халяндра, Цыганская пляска.
Фуга, выюга.	Хоршъ, борзая собака.
	Хоча, хоша.
	Хрешникъ, хороводная игра.
	Хронши, хралѣшь.
	Худоба, имущество.
	Хукать въ руки, дышать въ руки вовремя мороза.
	Хусника, плащокъ.

Хушко, немедленно,	Черкать, пустившись
скоро.	куда.
Харцизство, удаль- ство.	Червонить, краснить.
Хупоръ, мыза, дача.	Чвалить, брести.
Хурио, Нѣм. сл. Fuller подбой, подкладка.	Чваниться, хвастать.
Чапъ, козелъ.	Чи, ли.
Цвынтарь, ограда цер- ковная.	Чи мало, не мало.
Цвяшки, гвоздики.	Чѣмъ дужъ, сколько есть силы.
Целякованый, испе- щренный.	Чихидиха, цибулиха, пріемлемая также за вино.
Цеберъ, Нѣм. сл. ушашъ.	Чмель, шершень.
Цегла, кирпичъ.	Чвара, выюга.
Цибуля, луковица.	Чвиръ, остатокъ по- слѣ перегонки спир- та.
Ципокъ, палка.	Чершопхайка, такъ на- зывающаяся наимѣни- вымъ образомъ одно- колицо.
Цупинь, штануть, ша- щипь.	Чипчиковать, улизы- вать.
Цунко, крѣпко.	Чоботы, сапоги.
Цъкоцать, править собаками.	Човники, разбирать.
Часиковатъ, пошчивать, чѣснить.	Чубинь, за волосы драпить.
Чекать, ждать.	Чушь, слышать.
Ченуриниться, наряжать- ся.	Чубъ, волосы обстри- <small>жечь</small>
Чепурный, опятный	<small>бѣлые и коричневые</small>
Червонный, красный.	<small>бѣлые в кружочках</small>

БІЛУЧАКИ й СОРЧНЫЕ
БІЛЫ В КРУЖОЧКАХ
обл. Праздничные
Рад. Насаждения
Інв. № 1403

~~0~~
an

40 -

